

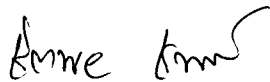
ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร
โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน
ของจังหวัดสระแก้ว: กรณีศึกษาอำเภอตาพระยา

ด.ต.สุรภูมิ กองไพรวัลย์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

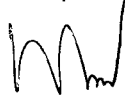
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ค.ต.สุรภูมิ กองไพรวัลย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

(อาจารย์ชิตพล ชัยมะดัน)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานงานนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

..... กรรมการ

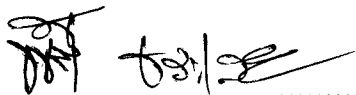
(อาจารย์จักรชัย สือประเสริฐสิทธิ์)

..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ชิตพล ชัยมะดัน)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ย์ ธารเสนา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออนุเคราะห์ และคำปรึกษาเป็นอย่างดี จากอาจารย์จิตพล ชัยมะดัน อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขงานนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ผู้นำชุมชน และที่สำคัญยิ่งคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยาที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัย ส่งผลให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและผู้ที่สนใจบ้างไม่มากนักน้อย

ด.ต. สุรภูมิ กองไพรวัดย์

56930086: สาขาวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: ผลกระทบ/ มาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร/ ช่องทางอนุโลม
 สุรภูมิ กองไพรวัลย์: ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลน
 แรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน
 ของจังหวัดสระแก้ว: กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา (IMPACTS OF SOLVING LABORER
 SHORTAGE IN AGRICULTURAL SECTOR ON PUBLIC BY ALLOWING CAMBODIAN
 WORKERS TO WORK IN SA-KAEO PROVINCE: A CASE STUDY OF AMPHOE
 TA PHRAYA) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ชิตพล ชัยมะดัน, รป.ม. 96 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาด
 แคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่
 อำเภอตาพระยา 2) เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน
 ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานจำแนกตาม เพศ อายุ
 สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่
 อำเภอตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 382 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน
 ด้วยการทดสอบค่าความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One way analysis of variance: ANOVA) สำหรับ
 กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป ค่า t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่
 ด้วยวิธีการของ LSD โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญห
 ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน
 ของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา ในภาพรวมมีผลกระทบมาก เมื่อจำแนกในรายด้าน พบว่า
 ก) ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ ด้านความมั่นคง มีผลกระทบมาก
 ข) ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ ด้านสาธารณสุข มีผลกระทบมาก
 ค) ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ ด้านสังคม มีผลกระทบมาก
 และ ง) ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบมาก

ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร
 โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา
 อำเภอตาพระยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ต่างกัน
 มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีผลกระทบ
 ด้านบวกและด้านลบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

56930086: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A.

(GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: IMPACTS/ SOLVING LABORER SHORTAGE IN AGRICULTURAL
SECTOR/ A CHANNEL FOR WAIVER

SURAPHUM KONGPRAIWAN: IMPACTS OF SOLVING LABORER SHORTAGE
IN AGRICULTURAL SECTOR ON PUBLIC BY ALLOWING CAMBODIAN WORKERS TO
WORK IN SA-KAEO PROVINCE: A CASE STUDY OF AMPHOE TA PHRAYA. ADVISOR:
CHITHAPOL CHAIMADAN, M.A. 96 P. 2015.

The purpose of this study was twofold. First, it aimed at examining the impacts of solving laborer shortage in agricultural sector on public by granting permission to Cambodian workers to work in Amphoe Ta Phraya. Also, this study attempted to compare its impacts on public as classified by gender, age, marital status, educational level, and occupation. The subjects participating in this study were 382 residents of Amphoe Ta Phraya, Sa-Koeo Province. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, and standard deviation. To test the hypotheses, One-way ANOVA and t-test were used. To compare the differences between pairs, LSD with a pre-set of a significant level of 0.05 was operated.

The results of the study revealed that there was a high level of impacts of solving laborer shortage in agricultural sector on public by granting permission to Cambodian workers to work in Amphoe Ta Phraya, Sa-Koeo Province. When considering each aspect, it was found that there was a high level of impact of solving laborer shortage in agricultural sector on public in the aspects of security, public health care, society, and economy.

Based on the results from the comparison, it was shown that no statistically significant differences were found in the level of positive and negative impacts of solving laborer shortage in agricultural sector by allowing Cambodian workers to work in Amphoe Ta Phraya on the subjects with different gender, age, and marital status. Finally, there were statistically significant differences in the level of positive and negative impacts of solving laborer shortage in agricultural sector by allowing Cambodian workers to work in Amphoe Ta Phraya on the subjects with different educational level and occupation at a significant level of 0.05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	8
แนวคิดทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน.....	14
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา	19
มาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรจังหวัดสระแก้ว	21
ช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว	22
ข้อมูลทั่วไปพื้นที่อำเภอตาพระยา	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
เกณฑ์การแปลผล	43
4 ผลการวิจัย	44
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	44
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหา ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา.....	47
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหา ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา.....	57
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย	33
2	จำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา.....	40
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ	44
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ	44
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	45
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สถานภาพสมรส	46
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อาชีพ	46
8	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านความมั่นคง.....	47
9	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านความมั่นคง	48
10	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสาธารณสุข.....	49
11	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสาธารณสุข.....	50
12	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสังคม.....	51
13	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสังคม.....	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม.....	54
15 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านเศรษฐกิจ.....	55
16 ภาพรวมผลกระทบทางบวก ของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา.....	56
17 ภาพรวมผลกระทบทางลบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามา ทำงานของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา.....	57
18 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามเพศ	58
19 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามเพศ	58
20 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอายุ	59
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาลาดเคลื่อนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22	การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน จำแนกตามอายุ 61
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน กับกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม 61
24	การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรส 62
25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน กับกลุ่มสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 63
26	การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรส 63
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน กับกลุ่มสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 64
28	การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
30 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา...	67
31 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	68
32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา...	70
34 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ	71
35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
36 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
37 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ	74
38 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงาน กับกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	75
39 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทาง อนุ โลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ	76
40 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหา คาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตร ชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา	77

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันไทยกับกัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความใกล้ชิดและแน่นแฟ้นผู้นำระดับสูงมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและมีการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ ในแต่ละปีไทยได้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่กัมพูชาเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งสร้าง “ความเชื่อมั่น” และ “ความไว้วางใจ” ในภาคประชาชน ช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาสาธารณสุข และสังคมบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ที่มุ่งไปสู่การเป็นหุ้นส่วนที่ใกล้ชิดกันในทุก ๆ ด้านและได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในภาพรวมแม้ว่าความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา จะอยู่ในระดับที่ดีมากแต่ในพื้นที่ชายแดนยังคงปรากฏปัญหาต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความใกล้ชิดกันทางภูมิศาสตร์และความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่น แรงงานลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายการลักลอบค้ามนุษย์ ยาเสพติด และปัญหาข้ามชาติต่าง ๆ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ทั้งสองฝ่ายได้ใช้ความพยายามร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาผ่านกลไกทั้งในระดับรัฐบาล เช่น คณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย-กัมพูชา คณะกรรมาธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา และในระดับท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค การประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาการประชุมระหว่างหัวหน้าหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2557)

จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน และจุดผ่านแดนชั่วคราว เป็นช่องทางการค้าที่ราชการได้กำหนดไว้ให้สามารถทำการค้าขายได้ตามกฎหมาย สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน และจุดผ่านแดนชั่วคราว โดยทั้งหมดนั้นจะตั้งกระจายอยู่ทั่วไปตามจังหวัดชายแดนต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งช่องทางในแต่ละประเภทมีลักษณะการค้าขายที่แตกต่างกันไป ยกตัวอย่างเช่น จุดผ่อนปรน ซึ่งมักจะเป็นช่องทางธรรมชาติที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตลอดแนวชายแดน เป็นช่องทางที่มีการค้าขายทั่วไป จำพวกสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับการค้าในปริมาณขนาดใหญ่ หรือมีการบรรทุกสินค้าใส่รถบรรทุกจะเกิดขึ้นมากตามจุดผ่านแดนถาวร โดยจุดผ่านแดนถาวร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทั้งสองประเทศ นักท่องเที่ยว และยานพาหนะ สามารถสัญจรไปมาเพื่อการค้า การท่องเที่ยว และอื่น ๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลทั้งสองประเทศ โดยในส่วนของประเทศไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทยตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และจะมีผลบังคับใช้

เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาจุดผ่านแดนชั่วคราว เป็นการเปิดเพื่อผ่อนผันให้มีการผ่านแดนได้ เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้แน่นอนเฉพาะกิจ ไม่มีผลกระทบด้านความมั่นคงและความปลอดภัย เมื่อครบกำหนดเวลาหรือบรรลุวัตถุประสงค์แล้วจะปิดจุดผ่านแดนทันที โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวตามความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาเปิดจุดผ่านแดนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและจุดผ่อนปรน มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านด้านมนุษยธรรมและส่งเสริมความสัมพันธ์ของประชาชนในระดับท้องถิ่น เพื่อการผ่อนปรนให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคและยารักษาโรคที่จำเป็นที่จำเป็น ซึ่งระดับท้องถิ่นของทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบร่วมกัน ทั้งนี้ การประกาศเปิดจุดผ่อนปรนเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด และต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อนด้วย (สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557)

จังหวัดสระแก้ว มีจุดผ่านแดนถาวร 1 แห่ง คือ บ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ เป็นเขตติดต่อกับปอยเปต อำเภอโอโงโรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย เปิด 06.00-22.00 น. ของทุกวัน มีจุดผ่อนปรน 3 แห่ง ได้แก่ 1) บ้านตาพระยา อำเภอตาพระยา เป็นเขตติดต่อกับบ้านบึงตะกวน จังหวัดบันเตียเมียนเจย เปิดตั้งแต่ 9.00-17.00 น. ของทุกวัน 2) บ้านหนองปรือ อำเภออรัญประเทศ เป็นเขตติดต่อกับมาลัย จังหวัดบันเตียเมียนเจย เปิดตั้งแต่ 9.00-17.00 น. ของทุกวัน 3) บ้านเขาดิน อำเภอลองหาด เป็นเขตติดต่อกับพนมไค (บ้านกิโกล 13) จังหวัดพระตะบอง เปิดตั้งแต่ 9.00-17.00 น. ของทุกวัน

อำเภอตาพระยา เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสระแก้วที่มีลักษณะภูมิประเทศติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านคือประเทศกัมพูชา จึงมีช่องทางธรรมชาติมากมายที่สามารถเดินทางเข้าออกได้ง่าย แต่การเข้าออกประเทศไทยตามลักษณะดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แต่จุดผ่อนปรนทางการค้าบ้านตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้วเพียงแห่งเดียว ที่อนุญาตให้แรงงานชาวกัมพูชาเข้าออกราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงเกิดปัญหาว่าเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวเกษตรกรในอำเภอตาพระยามีความต้องการที่จะใช้แรงงานชาวกัมพูชาเป็นอย่างมาก แต่อยู่ห่างไกลกับจุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา จึงเกิดปัญหาในการรับส่งแรงงานชาวกัมพูชา ดังนั้น จังหวัดสระแก้ว จึงได้เชิญหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งหมด พร้อมกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของจังหวัดสระแก้ว โดยอำเภอตาพระยาสามารถรับแรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาได้ที่ช่องทางอนุโลม คือ 1) ช่องทางบ้านทับทิมสยาม 03 ตำบลทัพไทย

2) ช่องทางบ้านแสง ตำบลทัพเสด็จ 3) ช่องทางบ้านเนินสมบูรณ์ ตำบลตาพระยา 4) ช่องทางบ้านทับเซียม ตำบลตาพระยา (เทศบาลตำบลตาพระยา, 2557) ซึ่งในการเปิดช่องทางอนุ โลมดังกล่าว มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ตาพระยาทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และด้านอื่น ๆ อย่างเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรที่ทำงานบริเวณจุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับให้นำมาตรการดังกล่าวมาปฏิบัติจึงมีความต้องการที่จะศึกษาผลกระทบจากการนำมาตรการดังกล่าวใช้โดยศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีความคิดเห็นอย่างไรต่อมาตรการดังกล่าวและมีความคิดเห็นว่าจะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนามาตรการดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

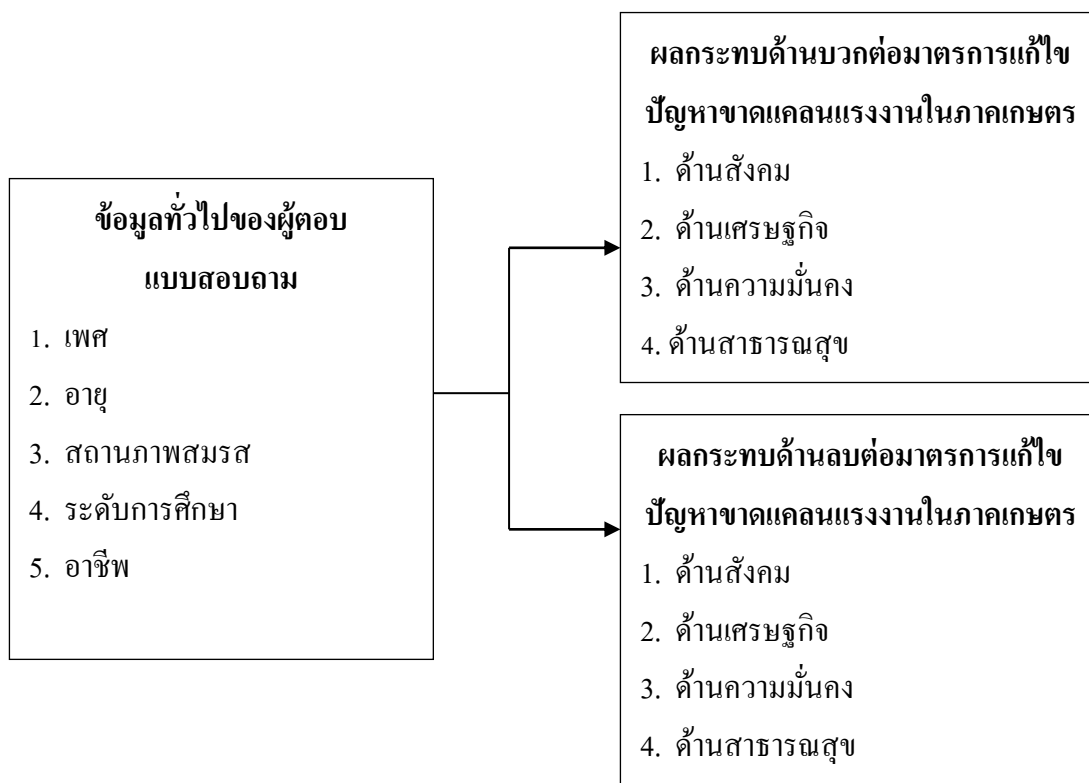
4. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
8. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
9. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน
10. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยนำมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรจังหวัดสระแก้ว และนำแนวคิดหรืองานวิจัยเรื่องผลกระทบจากนโยบายการผ่อนผันการจัดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550 ของเกียรติชาย นาคสุขไพบุลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553) มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงผลกระทบต่อมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา
2. ทราบถึงผลการเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาพื้นที่อำเภอตาพระยา
3. ผู้สนใจสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบไปเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบาย มาตรการดำเนินงานที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และประกอบการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา: การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบด้านบวกและด้านลบของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหาคาแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลกระทบต่อมาตรการแก้ไขปัญหาคาแคลนแรงงานในภาคเกษตร ด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

ขอบเขตด้านพื้นที่: การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา มีประชากรทั้งสิ้น 55,608 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดสระแก้ว, 2557)

ขอบเขตด้านระยะเวลา: ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2557-เดือนเมษายน 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่มีต่อมาตรการแก้ไขปัญหาคาแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว

มาตรการแก้ไขปัญหาคาแคลนแรงงานในภาคเกษตร หมายถึง ข้อกำหนดและแนวทางแก้ไขปัญหาคาแคลนแรงงานในภาคเกษตรชาวกัมพูชาของจังหวัดสระแก้ว

ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่ส่งผลกระทบต่อ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงและด้านสาธารณสุข ที่เกิดขึ้นจากการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว

ผลกระทบด้านสังคม หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้เข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว แล้วก่อปัญหา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาผู้หญิงและเด็ก เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และใช้แรงงานเด็ก ปัญหามลพิษ ปัญหาขยะ โรคติดต่อ รวมทั้งทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย ปัญหาการค้ามนุษย์/ การค้าประเวณีบริเวณชายแดน และแรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้เข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว แล้วก่อปัญหา เช่น แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานมีจำนวนมาก ทำให้คนไทยว่างงาน และขาดรายได้ ปัญหาการแย่งแรงงาน ปัญหาการลักลอบนำ/ เข้าส่งออกสินค้าหนีภาษี ปัญหาค่าจ้างแรงงานคนไทยสูงกว่าค่าจ้างแรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน

ผลกระทบด้านความมั่นคง หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้เข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว แล้วก่อปัญหา เช่น ปัญหายาเสพติด ขบวนการก่อการร้าย การลักลอบเข้ามาทำงานผิดกฎหมาย ขบวนการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน และการเข้ามาตั้งถิ่นฐานและมีอิทธิพลกับชุมชน

ผลกระทบด้านสาธารณสุข หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้เข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว แล้วก่อปัญหา เช่น เป็นพาหะในการนำโรคระบาดต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ การสูญเสียงบประมาณในการดูแลสุขภาพ การดูแลไม่ทั่วถึงของภาครัฐ ขาดบุคลากรด้านสาธารณสุข เพิ่มภาระงานของบุคลากรด้านสาธารณสุข และมีความเป็นอยู่อย่างแออัด ไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีการดูแล ด้านสุขอนามัยบริเวณที่พัก

แรงงาน หมายถึง แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในจังหวัดสระแก้ว ช่องทางอนุ โลม หมายถึง การเปิดช่องทางอนุ โลม จำนวน 15 ช่องทาง ให้แรงงาน กัมพูชาเข้ามาทำงานในฝั่งไทยประกอบด้วย อำเภอตาพระยา 4 ช่องทาง อำเภอรัษฎาประเทศ 8 ช่องทาง อำเภอโคกสูง 2 ช่องทาง และ อำเภอคลองหาด 1 ช่องทาง

นายจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างแรงงานชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย หมายถึง แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่ผิดกฎหมาย แต่นายจ้างพาไปขึ้นทะเบียนให้เป็นแรงงานที่ถูกกฎหมาย

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว: กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา” ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา มีเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
2. แนวคิดทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา
4. มาตรการแก้ไขปัญหาคาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรจังหวัดสระแก้ว
5. ช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว
6. ข้อมูลทั่วไปพื้นที่อำเภอตาพระยา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หมายถึง การแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นข้ามเขตพรมแดนของรัฐซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยรัฐหรือตัวแสดงอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รัฐซึ่งส่งผลถึงความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศต่าง ๆ ในโลกความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคลหรือสังคมซึ่งเกิดขึ้นข้ามขอบเขตของกลุ่มสังคมการเมืองหนึ่ง ๆ ในกรณีความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยด้วยกันหรือกลุ่มคนไทยด้วยกันในประเทศไทยไม่ใช่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแต่ความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับคนลาวถือว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือและความขัดแย้งระหว่างประเทศซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโลก (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, 2557)

ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือการแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นข้ามเขตพรมแดนของรัฐดังที่กล่าวข้างต้นนั้นอาจมีลักษณะแตกต่างกันดังนี้

1. ความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจกระทำอย่างเป็นทางการโดยรัฐหรือโดยตัวแทนที่ชอบธรรมของรัฐ เช่น การประชุมสุดยอด การดำเนินการทางการทูตการแถลงการณ์ประท้วงการยื่นประท้วงต่อองค์การสหประชาชาติหรืออาจเป็นการกระทำไม่เป็นทางการเช่นการก่อการร้ายการกระทำจารกรรมการโจมตีประเทศหนึ่งโดยสื่อมวลชนของอีกประเทศหนึ่งซึ่งไม่ได้กระทำการในนามของรัฐ เป็นต้น

2. ความสัมพันธ์ในลักษณะร่วมมือหรือขัดแย้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นหากไม่ร่วมมือก็ขัดแย้งความสัมพันธ์ในลักษณะขัดแย้งเช่นสงครามการแทรกแซงบ่อนทำลาย การขยายจักรวรรดินิยมการผนวกดินแดนของอีกประเทศหนึ่งส่วนความร่วมมือ ได้แก่ การกระชับความสัมพันธ์ทางการทูตการร่วมเป็นพันธมิตรการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและวัฒนธรรมเป็นต้นอย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ต่าง ๆ นี้อาจมีลักษณะผสมผสานกันได้เช่นบางครั้งรุนแรงบางครั้งนุ่มนวลบางครั้งเป็นทางการบางครั้งกึ่งทางการหรือบางครั้งร่วมมือในเรื่องหนึ่งแต่ขัดแย้งในอีกเรื่องหนึ่ง เป็นต้น

ขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีขอบเขตที่ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมข้ามพรมแดน เพื่อมีอิทธิพลหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตลอดจนการตัดสินใจขององค์การ หรือรัฐบาลต่างประเทศ เช่น การดำเนินการทางการทูตการทหารการแสวงหาพันธมิตร การแทรกแซงบ่อนทำลายประเทศอื่น การใช้กำลังบีบบังคับ การกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศ เป็นต้น กิจกรรมบางอย่างอาจไม่เป็นกิจกรรมการเมือง โดยตรงแต่หากมีวัตถุประสงค์ ดังกล่าวข้างต้น ก็ถือเป็นกิจกรรมการเมือง เช่นกัน เช่น การแลกเปลี่ยนทีมนักป้องกันระหว่างสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี พ.ศ. 2514 มีวัตถุประสงค์ทางการเมืองเนื่องจากประเทศทั้งสองต้องการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือผ่อนคลายความตึงเครียดและรื้อฟื้นความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศหลังจากเป็นศัตรูกันมาตลอดกิจกรรมเช่นนี้เรียกว่าการเมืองระหว่างประเทศ

2. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจหมายถึงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทรัพยากรด้านบริการหรือวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการในการอุปโภคของผู้แลกเปลี่ยนเช่นการซื้อขายสินค้า การให้ทุนกู้ยืมการธนาคารเป็นต้นเนื่องจากแต่ละประเทศมีทรัพยากรแตกต่างกันและไม่เท่าเทียมกันและยังต้องการทรัพยากรของประเทศอื่น หรือบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกามีทรัพยากรน้ำมันแต่ยังต้องการรักษาน้ำมันสำรองในปัจจุบัน จึงซื้อน้ำมันจากประเทศเม็กซิโก และประเทศอาหรับ ความต้องการทรัพยากรซึ่งกันและกัน เช่นนี้ ทำให้เกิดความสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากร (วัตถุดิบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรกรรมเทคโนโลยีบริการ ฯลฯ) โดยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะ

โดยการซื้อขายให้แลกเปลี่ยนยืมก็ตาม โดยมีกฎเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติบางประการ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรการปิดล้อมทางเศรษฐกิจ การตั้งกำแพงภาษีการกำหนดอัตราหุ้น และดอกเบี้ย เป็นต้น ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเช่นนี้ เรียกว่าเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

3. ความสัมพันธ์ทางสังคมหมายถึงกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา การศาสนา วัฒนธรรม การพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยว ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางสังคม ข้ามขอบเขตพรมแดนของรัฐ เช่น การส่งทูตวัฒนธรรม หรือ คณะนาฏศิลป์ไปแสดงในประเทศต่าง ๆ การเผยแพร่ศาสนาโดยตัวแทนทางศาสนาของประเทศอื่นการเผยแพร่ศิลปะของประเทศหนึ่งในประเทศอื่น เป็นต้น

4. ความสัมพันธ์ทางกฎหมายเมื่อมีการแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ข้ามเขตพรมแดนของรัฐมากขึ้นเพื่อให้กิจกรรมดังกล่าว ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและมีระเบียบแบบแผนประเทศต่าง ๆ จึงได้กำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่แต่ละประเทศ พึงยึดถือปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ขึ้นกฎเกณฑ์หรือระเบียบนี้อาจปรากฏในรูปข้อตกลงลายลักษณ์อักษรซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เป็นต้นว่าสนธิสัญญาอนุสัญญาภาคีสัญญากฎบัตรความตกลง ฯลฯ หรืออาจเป็นความเข้าใจกัน ซึ่งแต่ละฝ่ายยึดถือปฏิบัติ โดยไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ ซึ่งเรียกว่ากฎหมายจารีตประเพณี ระหว่างประเทศอย่างไร ก็ตามกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือจารีตประเพณีต่างเรียกว่ากฎหมายระหว่างประเทศทั้งสิ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้รัฐหรือตัวแสดงอื่น ๆ ระหว่างประเทศได้ประพฤติปฏิบัติตนตามกติกาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกันและเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมโลก ซึ่งครอบคลุมความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเมือง เช่น สนธิสัญญาทางพันธมิตรสนธิสัญญาทางไมตรีกฎบัตรสหประชาชาติด้านเศรษฐกิจเช่นสนธิสัญญาจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศข้อตกลงเรื่องการค้าและพิกัดภาษีด้านสังคม เช่น สิทธิมนุษยชน การแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรมด้านเทคโนโลยี เช่น ความตกลงเรื่องการค้นคว้าในอวกาศ เป็นต้น

5. ความสัมพันธ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีความสัมพันธ์ประเภทนี้ มุ่งให้มีการแลกเปลี่ยนพัฒนาความรู้และความช่วยเหลือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น มีการร่วมมือกันค้นคว้าทดลองและวิจัยในบริเวณทวีปแอนตาร์กติกการร่วมมือกันระหว่างนักวิทยาศาสตร์หลายประเทศ เพื่อกำจัดโรคภัยไข้เจ็บสำคัญ เช่น โรคมะเร็ง การร่วมมือกันส่งเสริมพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การให้รางวัลระหว่างประเทศ จัดการประชุมสัมมนาระหว่างประเทศ เป็นต้น

ผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและชาติต่าง ๆ มากกว่าที่เคยเป็นในอดีตเนื่องจากจำนวนประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นประเทศต่าง ๆ ต้องพึ่งพากันมากขึ้นในด้านต่าง ๆ และพัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมีผลให้โลกจะมีขนาดเล็กลงซึ่งผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีต่อด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่อสังคมโลก รัฐประชาชนและผู้นำของประเทศ ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะมีมากขึ้นเพียงใดนั้นอาจพิจารณาได้ว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดในโลกในเรื่องนี้คำตอบที่ได้รับค่อนข้างชัดเจนคือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีผลกระทบต่อมนุษย์ทุกคนบนพื้นโลกดังกล่าวต่อไปนี้

1.1 ด้านสังคมโลกปัจจุบันโลกสังคมโลกเป็นที่รวมของกลุ่มสังคมที่เรียกว่ารัฐมีระบบและกระบวนการดำเนินความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันเช่นระบบการเมืองระหว่างประเทศ ระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นต้นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างชาติ มหาอำนาจมีผลกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ทางการเมืองของมหาอำนาจอื่นและกลุ่มประเทศอื่น ๆ ตัวอย่างเช่นการที่จีนแยกตัวจากสหภาพโซเวียตและเนินนโยบายทางการเมืองที่เป็นอิสระและต่อมาได้คบค้า ทำไมตรีกับสหรัฐอเมริกาย่อมมีผลทำให้โลก ซึ่งเคยถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม มีสหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำได้เปลี่ยนแปลงไปในส่วนที่เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ ก็เช่นกัน เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำขึ้น โดยเริ่มต้นจากกลุ่มประเทศยุโรปก็ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกหรือเมื่อค่าของเงินสกุลใหญ่ ๆ เช่นเงินดอลลาร์ตกก็มีผลกระทบกระเทือนเศรษฐกิจของโลกตามไปด้วย

1.2 ด้านรัฐนอกเหนือจากผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งกระทบต่อสังคมโลกและสะท้อนถึงรัฐแต่ละรัฐแล้วรัฐยังเป็นผู้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสัมพันธ์กับตนโดยตรงอีกด้วย ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจดำเนินนโยบายต่างประเทศของอิมมหาอำนาจย่อมมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐที่สังกัดกลุ่มของอิมมหาอำนาจนั้น ดังกรณี ที่ประเทศพันธมิตรของสหภาพโซเวียตหลายประเทศตัดสินใจไม่เข้าร่วมแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1984 หลังจากที่สหภาพโซเวียต ประกาศไม่เข้าร่วมแข่งขันกีฬา ดังกล่าวผลต่อรัฐนี้ โดยทั่วไปจะเกิดมากในสถานการณ์ซึ่งรัฐอยู่ร่วมในสมาคมกลุ่มโอลิมปิกหรือในสถานการณ์ซึ่งรัฐอยู่ใกล้เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบอาณาบริเวณใกล้เคียงดังกรณีที่ประเทศไทยได้รับผลจากการสู้รบในกัมพูชาจนต้องแบกภาระผู้ลี้ภัยจากอินโดจีนจำนวนมากและได้รับภัยจากการรุกร้าดินแดนของฝ่ายเวียดนาม เป็นต้น ผลที่เกิดต่อรัฐอาจเป็นได้ทั้งในแง่ความมั่นคงระบบ โครงสร้าง

และกระบวนการทั้งทางการเมืองเศรษฐกิจสังคมภายในรัฐดังกล่าวในหัวข้อต่อไป

1.3 ด้านประชาชนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งกระทบกระเทือนรัฐย่อมมีผลต่อประชาชนด้วยผลดังกล่าวนี้ย่อมมีแตกต่างกันไปคืออาจกระทบคนบางกลุ่มบางเหล่าหรือกระทบประชาชนโดยส่วนรวมทั้ง โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมก็ได้ตัวอย่างกรณีสงครามในกัมพูชานั้นประชาชนไทยที่ได้รับความกระทบกระเทือนก็คือพวกที่อยู่ตามบริเวณชายแดนไทยกัมพูชาเช่นในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ ส่วนประชาชนที่อยู่ห่างไกลออกไปได้รับผลน้อยลง

1.4 ด้านผู้นำของประเทศการเปลี่ยนแปลงภายนอกประเทศหรือเหตุการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจมีผลต่อภาวะผู้นำภายในประเทศด้วยและอาจมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลที่ปกครองประเทศก็ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการแทรกแซงจากต่างประเทศ ดังตัวอย่าง กรณีที่นายโงคินห์เดียมต้องถูกโค่นล้มอำนาจ และถูกสังหาร เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเลิกให้ความสนับสนุนหรือกรณีที่มีการตั้งรัฐบาลหุ่นและผู้นำหุ่นโดยประเทศผู้รุกราน (เช่น รัฐบาลหุ่นในแมนจูเรียสมัยที่ญี่ปุ่นเข้ารุกรานก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือรัฐบาลกัมพูชาของนายเฮงสัมริน เป็นต้น) ผลที่เกิดต่อสังคมโลกต่อรัฐต่อประชาชนและต่อผู้นำของประเทศเช่นนี้อาจเป็นไปได้ ทั้งในทางดีหรือทางร้าย ดังจะกล่าวต่อไป

2. ลักษณะของผลที่เกิดขึ้นต่อบุคคลและกลุ่มสังคมทั้งภายในและระหว่างประเทศ วัตถุประสงค์หลักของการที่มนุษย์เข้ามารวมกลุ่มเป็นสังคมภายในรัฐ หรือ สังคมระหว่างประเทศก็ตาม คือ การแสวงหาความมั่นคงในชีวิตร่างกายทรัพย์สินและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสังคมวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะบรรลุตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ทั้งองค์ประกอบส่วนบุคคลและองค์ประกอบจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ องค์ประกอบสภาพแวดล้อมอาจเป็นเรื่องภายในกลุ่ม ภายในรัฐหรือเป็นสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงนับว่ามีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และสังคมมนุษย์ดังปรากฏในหลายลักษณะ ดังนี้

2.1 ด้านความมั่นคงของชาติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะทางด้านการเมืองและการทหารส่งผลถึงความมั่นคงปลอดภัยเอกราชและอำนาจอธิปไตยของชาติ ตลอดจนเสถียรภาพทางการเมืองและบูรณภาพแห่งดินแดนของแต่ละชาติดังจะเห็นได้ว่าสงครามระหว่างประเทศซึ่งเป็นรูปหนึ่งของการที่ความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกันของดินแดนของรัฐการแทรกแซงบ่อนทำลายโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศตลอดจนการใช้หรือการข่มขู่คุกคามว่าจะใช้กำลัง โดยยังไม่ถึงขั้นสงคราม ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของชาติทั้งสิ้นตัวอย่างเช่น การผนวกดินแดนแลตเวียลิตัวเนียบ และเอส โธเนียบโดยสหภาพโซเวียต หลังสงครามโลกครั้งที่สอง หรือการที่รัฐซิมบับเว ถูกแทรกแซงโดยประเทศแอฟริกาใต้ เป็นต้น

ความมั่นคงของชาติซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหา เรื่องเอกราชบูรณภาพแห่งดินแดนและการชำระ
ไว้ซึ่งสิทธิแห่งรัฐอธิปไตยเป็นเรื่องที่ยุทธศาสตร์กำหนดนโยบายของประเทศจัดเป็นเป้าหมายสำคัญ อันดับ
แรกของนโยบายต่างประเทศถึงความมั่นคงของชาตินี้ จะได้รับการประกันได้บางส่วน
โดยการพัฒนากำลังความสามารถและฐานอำนาจภายในประเทศก็ตามแต่ โดยทั่วไปแล้ว
ความมั่นคงของชาติได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมาก จากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
เพื่อประกันความมั่นคงของชาติ เช่น โดยใช้วิธีการทางการทูต การทหารดังกรณีการทำสัญญา
ป้องกันร่วมกันทั้งสองฝ่าย การรวมกลุ่มพันธมิตรทางทหารการดำเนินการทหาร เป็นต้น

2.2 ด้านความปลอดภัยและการกินคืออยู่ดีของประชาชนความสัมพันธ์ระหว่าง
ประเทศอาจมีผลทั้งโดยทางตรง หรือโดยทางอ้อม ต่อความปลอดภัย และชีวิตความเป็นอยู่
ของประชาชนในแต่ละประเทศ กล่าวคือ นอกเหนือจากผลต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งย่อม
กระทบกระเทือนชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอยู่แล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยังอาจ
กระทบต่อความปลอดภัยและการกินคืออยู่ดีของประชาชน โดยยังไม่กระทบความมั่นคงของประเทศ
โดยตรง ก็ได้ตัวอย่างเช่น กรณีที่สายการบินเกาหลีใต้ ถูกเครื่องบินสหภาพ โซเวียตยิงตก หรือกรณี
ที่ผู้ก่อการร้ายกระทำการรุนแรงในประเทศอื่น จนมีผลให้ประชาชนได้รับอันตราย เป็นต้น

2.3 ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจมีผลต่อความพยายามของรัฐ
และประชาชนในการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจการเมืองสังคมและเทคนิควิทยาการของตน
ด้วยการเปลี่ยนแปลงฐานะ ดังกล่าวนี้อีก การพัฒนานั้นเองการพัฒนาการเมืองมุ่งให้เกิด
การเปลี่ยนแปลงการเมืองไปสู่ระบบการเมืองที่มีเสถียรภาพ เปลี่ยนไปโดยสันติและรองรับ
การกระทบกระเทือนจากภายนอกได้ด้วยดีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลง
กระบวนการผลิตและแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ที่มีประสิทธิภาพส่งผลประโยชน์ตอบแทน
ต่อประชาชนและรัฐ ได้ดีขึ้น การพัฒนาทางสังคมมุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
และความสัมพันธ์ทางสังคมในประเทศเป็นไปอย่างราบรื่นปราศจากการขัดแย้งรุนแรง
และการพัฒนาทางเทคนิควิทยาการมุ่งให้มีการยกระดับความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ในประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นความพยายามให้เกิดการพัฒนานี้ส่วนหนึ่งได้รับผล
จากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลัง
พัฒนาทั้งหลายล้วนได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจภายนอกประเทศ
รวมทั้งนโยบายต่างประเทศของประเทศที่มีฐานะดีทางเศรษฐกิจและการทหาร ตัวอย่างเช่น
หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติและประเทศที่มีฐานะดีมีส่วนในการช่วยเหลือบูรณะพัฒนา
ประเทศที่ยากจนและกำลังพัฒนาทั้งหลายเช่น โดยการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การลงทุน

การให้คำปรึกษาหารือทางวิชาการ หรือการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรสำคัญในประเทศเหล่านี้ โดยสรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีผลต่อความสงบเรียบร้อยการกินคืออยู่ดีและการพัฒนา ของประชาชนรัฐและสังคมโลกทั้งโดยตรงและโดยอ้อม จึงนับว่ามีความสำคัญมีคุณค่าควร แก่การสนใจติดตามทำความเข้าใจทั้งโดยนักวิชาการผู้กำหนดนโยบายและประชาชนโดยทั่วไป (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, 2557)

แนวคิดทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน

ทฤษฎีการพึ่งพาเริ่มเผยแพร่ในช่วงกลางทศวรรษ ค.ศ. 1960 เมื่อการพัฒนาตามแนวคิด ของทฤษฎีการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจที่มุ่ง นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งมีผลลัพธ์ในลักษณะตรงกันข้ามกับที่ แนวคิดของการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยเสนอไว้ กล่าวคือ เกิดปัญหาความยากจน ปัญหาหนี้สิน ระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้เกิดแนวคิดในหมู่นักวิชาการ ลาตินอเมริกา ซึ่งได้วิเคราะห์ปัญหาการด้อยพัฒนาและวิพากษ์วิจารณ์รูปแบบการพัฒนาไปสู่ความ ทันสมัยของประเทศโลกที่สาม ตามความคิดการพึ่งพาประเทศพัฒนาแล้วพบว่าทำให้ความ ช่วยเหลือประเทศด้อยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจนั้นหากอยู่ในรูปแบบการพึ่งพาและการแลกเปลี่ยน ที่ปราศจากความเท่าเทียมกัน ประเทศที่กำลังพัฒนายังต้องพึ่งพาประเทศที่พัฒนาแล้วในทาง เทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งทำให้ประเทศที่ด้อยพัฒนาว่าต้องเสียเปรียบต่อไป (พงษ์รัตน์ดา บุตรดา, 2548, หน้า 9)

ทฤษฎีการพึ่งพาเป็นทฤษฎีการพัฒนาที่อธิบายความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่าง ประเทศทุนนิยมที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นเดียวกับสภาพความสัมพันธ์ทาง การค้าระหว่างไทยกับประเทศกัมพูชาที่มีความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างประเทศที่มีฐานะ และความสามารถทางเศรษฐกิจแตกต่างกันทำให้เกิดสภาพเศรษฐกิจที่ประเทศพึ่งพาไม่สามารถ ขยายตัวได้ หรือถ้าขยายตัว หรือถ้าขยายตัวขึ้น ได้ก็เป็นเพียงการสะท้อนการขยายตัวของเศรษฐกิจ ประเทศที่ให้การพึ่งพาเท่านั้น (พงษ์รัตน์ดา บุตรดา, 2548, หน้า 9)

ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกัน เป็นทฤษฎีที่ได้รับความสนใจศึกษาค้นคว้ากันเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่ปลาย นับตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ผู้ที่เสนอแนวคิดนี้ คือ Robert O. Keohane และ Joseph S. Nye, Jr ในหนังสือของเขาที่พิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1977 ในหนังสือ ชื่อ Power and interdependence: World politics in transition (วาริช ราสี, 2550, หน้า 18) ผู้เขียน มีความตั้งใจจะให้การพึ่งพาอาศัยกัน เป็นรูปแบบอุดมคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เขียนทั้งสองคน พยายามจะเปรียบเทียบและแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างรูปแบบของ Interdependence กับ

รูปแบบ Realism โดยสมมติฐานที่สำคัญ 3 ประการ ของสำนัก Realism ที่ถูกโต้แย้งโดยสำนักนี้ได้แก่

1. รัฐทั้งหลายไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานที่เหนียวแน่น (Coherent units) และไม่ใช้เป็นตัวแสดงที่สำคัญเสมอไป

2. กำลัง (Force) โดยตัวมันเองอาจจะเป็นเครื่องมือที่ไม่มีประสิทธิภาพของนโยบาย

3. ระบบการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นนโยบายแบบเก่าที่ให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารและความมั่นคงเหนือเศรษฐกิจและสังคมนั้น ขณะนี้เป็นเรื่องล้าสมัยไปแล้ว การพึ่งพาอาศัยกัน เป็นคำที่ใช้เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพของความจริงสมัยใหม่ ในฐานะเป็นรูปแบบหนึ่งของการอธิบายเกี่ยวกับการเมืองโลก ที่เชื่อว่าจะมีช่องทางการติดต่อหลายทางระหว่างสังคม (Societies) ต่าง ๆ ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญระหว่างประเด็นปัญหาต่าง ๆ และเชื่อในการไม่ใช้กำลังทหารหรืออย่างที่สุดก็ใช้กำลังทหารให้น้อยที่สุด

โดยรูปแบบการพึ่งพาอาศัยกันตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้น นักทฤษฎีได้จัดลำดับแบ่งความสำคัญออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การพึ่งพาในยุคออาณานิคม (Colonial dependence) เป็นการพึ่งพาในด้านการส่งสินค้าออก โดยนายทุนด้านการค้าและด้านการเงิน จะร่วมมือกับรัฐล่าอาณานิคมผูกขาด การค้าระหว่างยุโรปกับอาณานิคมพร้อมทั้งมีการผูกขาดที่ดิน เหมือนแร่ และกำลังคนในอาณานิคม นั่นคือประเทศแม่ที่เป็นอาณานิคมจะเป็นผู้กำหนดการค้าการลงทุน เทคโนโลยีต่าง ๆ ของประเทศ บริวาร อีกทั้งประเทศเจ้าอาณานิคมยังร่วมมือกับรัฐบาลประเทศอาณานิคมอีกด้วย

2. การพึ่งพาด้านการเงินและอุตสาหกรรม (Financial-industrial dependence) เกิดขึ้นในปลายทศวรรษที่ 19 อุตสาหกรรมการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อการส่งออก ในระยะนี้จะถูกครอบงำโดยทุนและการลงทุนแก่ประเทศศูนย์กลาง และโครงสร้างการผลิตโดยทั่วไปก็มุ่งตอบสนองการบริโภคในประเทศศูนย์กลางเป็นสำคัญ นั่นคือ ประเทศเล็กจะกู้เงินจากประเทศศูนย์กลาง และประเทศที่ให้กู้มีสิทธิ์กำหนดว่าจะให้ผลิตสินค้าอะไร ใช้แรงงานที่ไหน เป็นต้น

3. การพึ่งพาด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม (Technological-industrial dependence) เกิดตั้งแต่หลังสงครามโลกเป็นต้นมา ประเทศด้อยพัฒนาจะพึ่งพารรยากาศชาติในด้านเทคโนโลยีและการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ซึ่งเน้นหนักการผลิตเพื่อตลาดภายในประเทศ

การพึ่งพาตามรูปแบบที่ 1 และ 2 การผลิตจะมุ่งสู่การส่งออกเป็นหลัก รูปแบบการผลิตจึงถูกกำหนดโดยอุปสงค์จากประเทศศูนย์กลาง โครงสร้างการผลิตมีลักษณะเป็นการแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญอย่างเข้มงวด การผลิตการเกษตรจะเน้นการปลูกพืชชนิดเดียวกันทั่วทั้งภูมิภาค

ซึ่งการผลิตแบบนี้ตลาดภายในประเทศไม่สามารถเจริญเติบโตได้ เพราะการบริโภคภายในประเทศ ถูกจำกัดด้วยสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. รายได้ของประเทศที่มาจาก การส่งออกเป็นส่วนใหญ่ถูกนำไปซื้อปัจจัยการผลิต เพื่อการส่งออกหรือซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศสำหรับคนชั้นสูง
2. กรรมกรมีรายได้สำหรับการบริโภคอย่างจำกัด เพราะได้รับการขูดรีดแรงงาน อย่างหนัก
3. การบริโภคของแรงงานในบางส่วนอาศัยระบบการผลิตแบบยังชีพเป็นส่วนเสริม รายได้มีอยู่อย่างจำกัด
4. ส่วนเกินที่สะสมไว้ถูกส่งออกนอกประเทศในรูปของกำไรเสียเป็นส่วนใหญ่ สำหรับรูปแบบที่สามซึ่งเป็นรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน การพัฒนาอุตสาหกรรม ของประเทศโลกที่สามมักประสบปัญหาด้านเงินทุนมาก เพราะการพัฒนาในลักษณะนี้ต้องอาศัย เงินตราต่างประเทศ เพื่อซื้อเทคโนโลยีการผลิตทั้งเครื่องจักรและวัตถุดิบแปรรูปที่ผลิตเองไม่ได้ เพราะมีอุปสรรค คือ รายได้ส่วนใหญ่มาจากการส่งออกกับการผูกขาดสิทธิบัตรของบริษัทผูกขาด สภาพการพึ่งพาในด้านทุนและเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อพัฒนาหลายด้าน ซึ่งสภาพ ดังกล่าวมีลักษณะ ดังนี้

การพัฒนาอุตสาหกรรมถูกวางเงื่อนไขให้เป็นไปตามสภาพขึ้น ๆ ลง ๆ ด้าน การชำระหนี้ ซึ่งมักจะประสบกับปัญหาการขาดดุล โดยการขาดดุลการชำระเงินมีที่มาจาก ความสัมพันธ์เชิงการพึ่งพาใน 3 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ด้านการค้าที่เกิดขึ้นในตลาดโลกมีการผูกขาดอย่างสูง ทำให้ราคาสินค้า ส่งออกจำพวกวัตถุดิบตกต่ำ และราคาสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มสูง ซึ่งนำไปสู่การขาดดุลการค้า และดุลการชำระเงินในประเทศด้อยพัฒนา
2. ทุนต่างชาติซึ่งควบคุมภาคเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญที่สุด และส่งกำไรจำนวนมาก กลับคืนประเทศตน ทำให้เกิดขาดดุลเงินทุน
3. ความจำเป็นที่ต้องอาศัยทุนจากต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาการขาดดุล หรือเพื่อ สนับสนุนการพัฒนา ทำให้ต้องกู้เงินจากต่างประเทศ

การพัฒนาอุตสาหกรรมถูกกำหนดให้เป็นไปตามเงื่อนไขของศูนย์กลาง ประเทศด้อย พัฒนาต้องส่งสินค้าพวกเครื่องจักรและวัตถุดิบจากดินแดนศูนย์กลางเข้ามาใช้การพัฒนา

ผลงานของ Keohane and Nye (1976 อ้างถึงใน วาริช ราชี, 2550, หน้า 18) มีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางเลือกและแนวคิดพหุนิยมในเรื่องอำนาจ (Power) และความมั่นคง (Security) จากการที่เน้นความสนใจไปที่การพึ่งพาอาศัยกัน และความสัมพันธ์ข้ามชาติ การพึ่งพา

อาศัยกันในการเมืองระหว่างประเทศจึงหมายถึง ตัวแสดงทั้งหลายที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ หรือติดต่อกันในลักษณะที่ว่าเมื่อมีสิ่งใดเกิดขึ้นแก่ตัวแสดงตัวหนึ่งตัวใด ในโอกาสหนึ่งโอกาสใด ในสถานที่หนึ่งสถานที่ใดก็จะส่งผลกระทบต่อตัวแสดงอื่น ๆ ทั้งหมด ดังนั้น ไม่ว่าจะในระบบ ความสัมพันธ์แบบใด ยังมีตัวแสดงมากเท่าใด สถานที่มากเท่าใด และโอกาสหลาย ๆ โอกาสมากเท่าใด การพึ่งพาอาศัยกันก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence) ได้กลายเป็นแฟชั่นอย่างกว้างขวาง ในทศวรรษ 1970 นักเขียนที่สำคัญ ๆ ในช่วงนี้ยอมรับว่าการพึ่งพาอาศัยกันในฐานะลักษณะ ของความสัมพันธ์ที่มีอายุยืนยาวที่สุดของระบบรัฐก็คือ ระบบพันธมิตร (Alliance) ย่อมเป็นที่ ชัดเจนว่ากิจกรรมการหาพันธมิตรและการสร้างระบบพันธมิตรเป็นเครื่องหมายแห่งการพึ่งพาอาศัย กันในระบบพันธมิตร ระดับของการพึ่งพาอาศัยกันย่อมขึ้นอยู่กับว่าประเทศพันธมิตรเหล่านั้น มีความจำเป็นต่อกันมากแค่ไหนและประเทศพันธมิตรเหล่านั้นต้องขึ้นอยู่กับสมรรถนะของกัน และกันอย่างไร ในการเผชิญกับการคุกคามจากภายนอกกลุ่ม

ในศตวรรษที่ 20 การยอมรับในความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยกัน ในประเด็นการทหาร และความมั่นคง ได้ขยายไปสู่แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงร่วมกัน (Collective security) ในแนวคิด การพึ่งพาอาศัยกันและระบบความมั่นคงร่วมกัน ได้กระตุ้นให้มีการแสวงหาพันธมิตรยิ่งขึ้น ไปอีก และพยายามแสวงหาทางก่อตั้งระบบความมั่นคงซึ่งจะมีการจัดองค์การดีกว่าระบบพันธมิตรแบบ เก่า แต่ทั้งระบบพันธมิตรแบบเก่าหรือแบบใหม่ต่างก็ยอมรับความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยกัน

สำหรับหนังสือของ Keohane and Nye (1976 อ้างถึงใน วาริช ราสี, 2550, หน้า 18) ก็ได้ เสนอลักษณะของแนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันซึ่งมีแนวโน้มเน้นความสำคัญกับประเด็น ทางด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและสวัสดิการ การเน้นถึงความสำคัญดังกล่าวก็ไม่มี อะไรเข้าใจยาก โดยกฎเกณฑ์ทั่วไป การพึ่งพาอาศัยกันจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อสังคมนั้น ๆ กลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมและมีการทำให้ทันสมัยยิ่งกว่านั้น เมื่อกระบวนการดังกล่าวเพิ่มขึ้น วิธีทางที่จะเข้าสู่ตลาดอย่างเป็นปกติประจำวันก็เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จและธำรงรักษา ความเจริญทางเศรษฐกิจเอาไว้ ตัวอย่างเช่น ระบบการค้า (Trade system) มักจะถือกันว่าเป็นตัวอย่าง รูปแบบของกระบวนการการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ ในอัตราส่วนของการค้าต่อผลิตภัณฑ์มวล รวมประชาชาติ (GDP) ขยายตัวขึ้นเท่าไรย่อมหมายความว่ารัฐพึ่งพากระบวนการค้าระหว่างประเทศ มากขึ้นเท่านั้น

Morse (1976 อ้างถึงใน พงษ์รัตน์ดา บุตรดา, 2548, หน้า 11) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยของระบบระหว่างประเทศ คือ การเกิด ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างรัฐต่าง ๆ ลักษณะที่สำคัญของการพึ่งพาซึ่งกัน

และกันคือ การลดความเป็นอิสระของรัฐลง อันจะเห็นได้จากผลกระทบต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก และความมั่นคงทางทหารเป็นอันดับต่อมา กล่าวคือ ประเทศต่างๆ ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจได้โดยลำพังแต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากประเทศอื่น ๆ ด้วย ซึ่งก็คือ การเกิดความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันนั่นเอง Morse ได้วิเคราะห์โครงสร้างของการพึ่งพาซึ่งกันและกันไว้หลายลักษณะ ดังนี้

1. การพึ่งพาซึ่งกันและกันแบบยุทธศาสตร์ ถือว่ากระบวนการต่อรองระหว่างรัฐเป็นพฤติกรรม การพึ่งพาซึ่งกันและกันที่สำคัญแบบหนึ่งและเก่าแก่ที่สุดในระบบระหว่างประเทศ การพึ่งพาซึ่งกันและกันแบบยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของรัฐบาลตั้งแต่ 2 รัฐบาลขึ้นไป โดยที่ทางเลือกของการกระทำของรัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใดขึ้นอยู่กับทางเลือกของรัฐบาลอื่น ๆ

2. การพึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ การพึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบนั้นเริ่มจากเงื่อนไข 2 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และนโยบายของรัฐบาล เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเป็นไปได้โดยสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายต่ำ ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายของปัจจัยการผลิต (ได้แก่ แรงงาน เทคโนโลยี และเงินทุน) ตลอดจนสินค้าและบริการระหว่างประเทศเป็นไปได้โดยสะดวกและรวดเร็ว ส่วนนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อการค้าสมัยใหม่ก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่อำนวยความสะดวกมากขึ้น แก่การเคลื่อนย้ายของสินค้า กำลังคน การลงทุน ทรัพยากร และเทคโนโลยีระดับระหว่างประเทศ ทั้งนี้ การพึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบนั้น มีลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์แบบข้ามชาติ ซึ่งลดอำนาจการควบคุมกิจกรรมระหว่างประเทศของรัฐบาลลง เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ก็มีกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกันมากขึ้น

3. การพึ่งพาซึ่งกันและกันแบบไม่เท่าเทียมกัน รูปแบบนี้เป็นการอธิบาย องค์การระหว่างประเทศ โดยอาศัยแนวความคิดที่สำคัญคือ เมื่อการผลิตสินค้าขึ้นเพื่อการบริโภคโดยหน่วยใดหน่วยหนึ่งของระบบ หน่วยอื่น ๆ ก็สามารถบริโภคได้โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก หรืออาจไม่ต้องเสียเลยก็ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การที่หน่วยอื่น ๆ ไม่เข้าร่วมบริโภคสินค้านั้น กลับมีผลทำให้ต้นทุนของสินค้าสูงขึ้น

โดยสรุปแล้ว Morse มีความเห็นว่า การพึ่งพาซึ่งกันและกันเป็นลักษณะสำคัญ ของกระบวนการพัฒนาสู่ความทันสมัย โดยที่การพึ่งพาซึ่งกันและกันนี้มีได้หลายรูปแบบ และผลสำคัญที่ตามมาคือ ฝ่ายรัฐบาลขาดอิสรภาพในการดำเนินนโยบายทั้งภายในและต่างประเทศ

พัฒนาการของทฤษฎีการพึ่งพา

ทฤษฎีการพึ่งพาเกิดขึ้นหลังจากที่โลกได้มีทฤษฎีจำนวนมาก ทฤษฎีนี้จึงได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีต่าง ๆ ได้แก่ ทฤษฎีคลาสสิกใหม่และทฤษฎีจักรวรรดินิยม แต่ทฤษฎีการพึ่งพาได้

กำหนดเป้าหมายและองค์ประกอบวิเคราะห์ที่เฉพาะตัวแยกจากอิทธิพลด้านอื่น ๆ ในช่วง 10 ปีแรกของทศวรรษที่ 26 นักเศรษฐศาสตร์ในคณะกรรมการเศรษฐกิจในลาตินอเมริกาได้เสนอการวิเคราะห์สาเหตุของความล้มเหลวทางเศรษฐกิจในลาตินอเมริกาว่าเป็นเพราะอิทธิพลของต่างชาติต่อโครงสร้างการค้าของลาตินอเมริกา (Raul Prebisch, 1963 อ้างถึงใน พงษ์รัตน์ดาบุตรดา, 2548, หน้า 10) ข้อเสนอดังกล่าว ได้วิพากษ์วิจารณ์ข้อเสนอของฝ่ายคลาสสิกใหม่ที่ส่งเสริมการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศ และส่งเสริมการพัฒนาบนพื้นฐานของการแบ่งงานระหว่างประเทศ ปัญหาความด้อยพัฒนาเป็นผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาที่อิงอยู่กับเกษตรกรรมและการส่งออก ในขณะที่ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าทุนจากประเทศพัฒนา

ต่อมาทฤษฎีการพึ่งพาแนวอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าได้เข้ามามีบทบาทในการนำทิศทางของประเทศในลาตินอเมริกาได้ระยะหนึ่ง กระแสการวิพากษ์วิจารณ์แนวคิดนักทฤษฎีกลุ่มนี้ได้ก่อตัวขึ้น โดยเฉพาะการวิจารณ์ในประเด็นความล้มเหลวทางเศรษฐกิจอันเกิดจากยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าว นักทฤษฎีกลุ่มนี้ได้แก่ Andre Gunder Frank (1979) และ Theotonio Dos Santos (1971) ผู้วิจารณ์การพัฒนาตามแนวความคิดของ Raul Prebisch และได้สร้างทฤษฎีการพึ่งพาแบบใหม่ในลาตินอเมริกา ซึ่งเป็นการพึ่งทางอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขึ้น

พัฒนาการของทฤษฎีพึ่งพาที่ยาวนานกว่า 30 ปี ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่องานวิชาการต่างๆ เช่น แง่มุมการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนภายในและภายนอกประเทศ การรวมตัว หรือการกระจายของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ มีการนำทฤษฎีการพึ่งพาไปประยุกต์ใช้ในเหตุการณ์จริงในสถานการณ์ทั่วโลก ปัญหาของทฤษฎีดังกล่าวซึ่งมีการวิจารณ์อย่างมากคือ ปัญหาเอกภาพของทฤษฎีที่มีความขัดแย้งมาโดยตลอด เนื่องจากการผสมผสานแนวคิดของนักวิชาการหลายคน เพื่อรวมกลุ่ม เป็นแนวคิดเดียวกันเป็นเรื่องยาก อย่างไรก็ตามแนวคิดของนักวิชาการที่แต่ละคนแสดงออกมาล้วนมีเป้าหมายเดียวกันคือ ประเทศด้อยพัฒนาจะต้องลดการพึ่งพาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อให้ประเทศด้อยพัฒนาสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา

ไทยและกัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับทิศตะวันออกเฉียงใต้ของไทย และทิศใต้ของไทย โดยครอบคลุม 7 จังหวัดของไทย ได้แก่ ตราด จันทบุรีสระแก้ว สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานีกัมพูชาคือเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2496 ไทยและกัมพูชาได้สถาปนาความสัมพันธ์กัน เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2493 และเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนลำดับที่ 10 อันเป็นประเทศสุดท้าย

เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2541 โดยมีความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ กัมพูชา, 2557)

1. ด้านการเมืองกัมพูชามีการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสภาพการเมืองกัมพูชาในปัจจุบันถือว่ามีเสถียรภาพมากขึ้นความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ กัมพูชา ในปัจจุบันอยู่ในระดับดีมากมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ เช่น คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี ไทย-กัมพูชา คณะกรรมการชายแดนระดับภูมิภาค ไทย-กัมพูชา รวมทั้งการจัดทำกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชาเพื่อใช้เป็นแผนแม่บท ในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างทั้งสองประเทศ

2. ด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับกัมพูชา ดำเนินไปด้วยดี มีสถิติการค้าเพิ่มขึ้น โดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้าด้านการลงทุนไทยลงทุนมากเป็นลำดับที่ 8 ในกิจการสาขาโทรคมนาคม โรงแรมการท่องเที่ยว และธุรกิจด้านบริการต่าง ๆ นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายได้มีการร่วมมือกัน เช่น คณะกรรมการร่วมด้านการค้าไทย-กัมพูชา สมาคมนักธุรกิจไทย ในกัมพูชา และความร่วมมือระหว่างหอการค้าของทั้ง 2 ประเทศ เพื่อให้ความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การบริการและการท่องเที่ยวระหว่างกันนอกจากนี้ยังมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ไทย-กัมพูชา ระหว่างรัฐบาลทั้งสองเพื่อศึกษาศักยภาพของประเทศทั้งสองด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยจะพัฒนาพื้นที่ชายแดน 7 จังหวัดของไทยและกัมพูชา ตามแนวคิด “เลี้ยววงเดือนแห่งโอกาส” โดยสาขาการท่องเที่ยวการค้า อุตสาหกรรมและการเกษตร

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยและกัมพูชามีสังคมและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน และมีการแลกเปลี่ยนกันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การแลกเปลี่ยนคณะนาฏศิลป์ เป็นต้นนอกจากนี้ ภาษาไทยก็เป็นภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมที่จะศึกษาจากนักเรียนกัมพูชาโดยรัฐบาล ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อช่วยกัมพูชาให้ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้สูงขึ้น เช่น การพัฒนาฝีมือแรงงานกัมพูชา-ไทย การพัฒนาห้องผ่าตัด ที่โรงพยาบาลพระสิหนุ กรุงพนมเปญ เป็นต้น สำหรับความร่วมมือด้านวัฒนธรรมได้ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเช่น การท่องเที่ยว ในเส้นทางสายวัฒนธรรมขอมรวมทั้งความร่วมมือระดับพหุภาคีเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในลาวและเวียดนามด้วย เช่น โครงการสิ่งมหัศจรรย์ สุวรรณภูมิ เป็นต้น

มาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรจังหวัดสระแก้ว

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว (2557) วันที่ 22 ตุลาคม 2557 เวลา 13.30 น. นางสาวจันทร์เพ็ญ สอนสมสุข พาณิชย์จังหวัดสระแก้ว ได้มอบหมายให้นางสาวสายฝน แผล่งหล้า นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ เข้าร่วมประชุม เรื่องการใช้แรงงานต่างด้าวประจำฤดูกาล ผลิตปี 2557/ 2558 ณ ห้องประชุมสระแก้ว ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว นายภักธรณ เทียนไชย เป็นประธานการประชุมที่ประชุมมีมติ ให้กำหนด มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหारेื่องการใช้แรงงานต่างด้าว ประจำฤดูกาลผลิตปี 2557/ 2558 โดยการอนุโลมให้แรงงานชาวกัมพูชา เดินทางเข้ามารับจ้างทำงานในช่วงเปิดหีบอ้อย อาจขัด กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการทำงาน ของคนต่างด้าว แต่เนื่องจากเกษตรกร จะประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานในช่วงการตัดอ้อยทุกปี จังหวัดสระแก้ว จะต้องมีการบริหารจัดการ ภายในเพื่อแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรทุกปีประกอบกับแรงงานกลุ่มนี้ไม่ได้เป็นภัยคุกคาม แต่เป็นแรงงานที่เสริมสร้างเศรษฐกิจ มีแนวทางการปฏิบัติในการอนุโลม ดังนี้

1. ให้เกษตรกรที่มีความประสงค์จะใช้แรงงานชาวกัมพูชาทำงานยื่นคำร้องขออนุญาต จ้างแรงงานต่างด้าวทำงาน ณ สมาคมเกษตรกรชายแดนบูรพาและให้สมาคมฯรวบรวมคำร้อง ส่งให้สำนักงานจัดหางานจังหวัดสระแก้วเพื่อเป็นการจัดเตรียมข้อมูลของเกษตรกรที่มีความ ประสงค์ใช้แรงงานต่างด้าวทำงานลักษณะไป-กลับ และตามฤดูกาลต่อไป
2. ให้สมาคมเกษตรกรชายแดนบูรพาจัดทำบัญชีเกษตรกรที่แจ้งความต้องการใช้แรงงาน กัมพูชาพร้อมบัญชีรายชื่อแรงงาน รูปถ่าย และแผนที่สถานที่ทำงาน/ ที่พัก จำนวน 6 ชุด เพื่อส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองกำลังบูรพากองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดสระแก้ว ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดอำเภอและสถานีตำรวจภูธรซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงาน แห่งละ 1 ชุด
3. ให้เกษตรกรทำหนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าวที่ออกให้ โดยสำนักงานจัดหางานจังหวัด ยื่นต่อเจ้าหน้าที่หน่วย ฉก.กรม.ทพ.12, ฉก.กรม.ทพ.13 และฉก.กรม.ตชด.12 ที่หน้าแนว เพื่อรับตัวแรงงานกัมพูชา ณ จุดที่หน่วยเฉพาะกิจ กำหนด และให้หน่วยเฉพาะกิจหน้าแนวจัดทำทะเบียนควบคุมการรับ-ส่งไว้ โดยมีเงื่อนไขให้นายจ้างรับ แรงงานกัมพูชาจ้างช่องทางใดต้องส่งกลับ ณ ช่องทางนั้น
4. เกษตรกรผู้ว่าจ้างแรงงานชาวกัมพูชา จะต้องปฏิบัติเรื่องต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด
  - 4.1 ต้องมีเอกสารบัญชีรายชื่อแรงงานพร้อมรูปถ่าย พร้อมทั้งจะให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ได้ตลอดเวลา

4.2 ต้องรับผิดชอบจัดที่พักอาศัยให้กับแรงงาน ห้ามทำลายต้นไม้และดูแลการใช้แหล่งน้ำสาธารณะ

4.3 ต้องดูแลกวาดชั้นเรื่องยาเสพติด

4.4 ต้องรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลกรณีแรงงานเจ็บป่วยไม่ให้เป็นการแกล้งโรงพยาบาล

4.5 ไม่ควรมีผู้ติดตามหรือแรงงานเด็ก หากมีให้สมาคมฯ ทำทะเบียนถ่ายรูปไว้ด้วย

4.6 ต้องจ่ายค่าจ้างให้กับแรงงานตามที่ตกลงไว้ให้ครบถ้วนก่อนส่งตัวกลับ

4.7 ต้องดูแลควบคุมไม่ให้แรงงานไปสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนทั่วไป และจะไม่ขนย้ายแรงงานเพื่อกระทำการใด ๆ บนถนนสุวรรณศร

4.8 ต้องนำตัวแรงงานส่งคืน ณ หน่วยเฉพาะกิจจุดที่รับแรงงานเท่านั้น โดยต้องส่งตามวันที่กำหนดและครบจำนวน

ช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว

ช่องทางอนุโลม

จังหวัดสระแก้ว ได้ขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวชายแดน โดยขอเสนอ เปิดช่องทางอนุโลม ซึ่ง กองกำลังบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า แรงงานดังกล่าวไม่เป็นภัยคุกคาม ต่อความมั่นคง และยังเป็น การบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวชายแดน ซึ่งเป็นข้อตกลงในการขอเปิดช่องทางอนุโลมระหว่างจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดบันเตียเมียนเจย โดยมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จำนวน 15 ช่องทาง ให้ทำการเปิดใน ห้วงเช้า เวลา 06.00-09.00 น. ห้วงเย็น 15.00-18.00 น. ดังนี้

1. อำเภอตาพระยา จำนวน 4 ช่องทาง
  - 1.1 ช่องทาง บ้านทับทิมสยาม 03 ตำบลทัพไทย
  - 1.2 ช่องทาง บ้านแสง ตำบลทัพเสด็จ
  - 1.3 ช่องทาง บ้านเนินสมบูรณ์ ตำบลตามพระยา
  - 1.4 ช่องทาง บ้านทับเซียม ตำบลตาพระยา
2. อำเภอโคกสูง จำนวน 2 ช่องทาง
  - 2.1 ช่องทาง บ้านหนองจาน ตำบลโนนหมากมุ่น
  - 2.2 ช่องทาง บ้านอ่างศิลา ตำบลโนนหมากมุ่น

3. อำเภอรัฐประเศ จำนวน 8 ช่องทาง
  - 3.1 ช่องทาง บ้านป่าไร่ใหม่ ตำบลป่าไร่
  - 3.2 ช่องทาง บ้านท่าข้าม ตำบลท่าข้าม
  - 3.3 ช่องทาง บ้านเขาสารภี ตำบลทับพริก
  - 3.4 ช่องทาง บ้านผ่านศึก ตำบลผ่านศึก
  - 3.5 ช่องทาง บ้านทับพริก ตำบลทับพริก
  - 3.6 ช่องทางบ้านคลองสมบูรณ์ ตำบลทับพริก
  - 3.7 ช่องทาง บ้านสลองคลอง ตำบลคลองน้ำใส
  - 3.8 ช่องทาง บ้านคอยเต่า ตำบลทับพริก
4. อำเภอคลองหาด จำนวน 1 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางบ้านเขาช่องแคบ (จต.ค.15)

ตำบลคลองหาด

แนวทางการปฏิบัติในการอนุมัติ

1. สมาคมเกษตรกรชายแดนบูรพา ต้องจัดทำบัญชีเกษตรกรที่แจ้งความต้องการใช้แรงงานกัมพูชา เพื่อส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กกล.บูรพา, กอ.รমন.จว.ส.ก., จัดหางานจังหวัด, ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด, อำเภอ, ตำรวจภูธร และหน่วยงานเฉพาะกิจป้องกันชายแดน ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงาน แห่งละ 1 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 บัญชีรายชื่อแรงงาน
- 1.2 รูปถ่าย
- 1.3 แผนที่สถานที่ทำงาน/ ที่พัก

2. เกษตรกรผู้ว่าจ้างแรงงานกัมพูชา จะต้องปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

- 2.1 ต้องมีบัญชีรายชื่อแรงงานพร้อมรูปถ่าย พร้อมทั้งจะให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

ตลอดเวลา

- 2.2 ต้องรับผิดชอบจัดที่พักให้แก่แรงงาน ห้ามทำลายต้นไม้และดูแลการใช้แหล่งน้ำ

สาธารณะ

- 2.3 ต้องดูแลกวดขันเรื่องยาเสพติด
- 2.4 ต้องรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลกรณีแรงงานเจ็บป่วยไม่ให้เป็นภาระ

แก่โรงพยาบาล

- 2.5 ไม่ควรให้มีผู้ติดตามหรือแรงงานเด็ก หากมีให้สมาคม ฯ ทำทะเบียนถ่ายรูป

ไว้ด้วย

- 2.6 ต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่แรงงานตามที่ตกลงไว้ให้ครบถ้วนก่อนส่งตัวกลับ

2.7 ต้องดูแลควบคุมไม่ให้แรงงานไปสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนทั่วไป และไม่ข่มข้ายแรงงานเพื่อกระทำการใด ๆ บนถนนสุวรรณศร

2.8 ต้องนำตัวแรงงานส่งคืน ณ หน่วยเฉพาะกิจจุดที่รับตัวแรงงานเท่านั้น โดยต้องส่งตามวันที่กำหนดและครบจำนวน

ฉก. ป้องกันชายแดน ต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลการผ่านเข้า-ออก และข้อมูลแรงงานส่งให้ กกต.บูรพา/ กอ. รমন. ภาค 1 สย.1 ในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ ก่อน 18.00 น. และรายงานประจำเดือนในวันศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือน

ข้อมูลทั่วไปพื้นที่อำเภอตาพระยา

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอตาพระยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือสุดของจังหวัด อยู่ห่างจากอำเภออัญประเทศ 50 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ 50 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอโนนดินแดงและอำเภอละหานทราย (จังหวัดบุรีรัมย์)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดบันเต็มเมียนเจย (ประเทศกัมพูชา)
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอโคกสูง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอวัฒนานคร

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอตาพระยาแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 5 ตำบล 61 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลตาพระยา	17 หมู่บ้าน
2. ตำบลทัพเสด็จ	12 หมู่บ้าน
3. ตำบลทับราช	17 หมู่บ้าน
4. ตำบลทัพไทย	12 หมู่บ้าน
5. ตำบลโคกกลาน	6 หมู่บ้าน

จุดผ่อนปรนการค้า

จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา

ตั้งอยู่ที่ ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ห่างจากด่านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 57 กิโลเมตร อยู่ตรงข้ามบ้านบึงตากวน อำเภอทอมอวก จังหวัดบันเต็มเมียนเจย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของด่านศุลกากรบึงตากวน ประเทศกัมพูชา

เปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-17.00 น. โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ตรวจสอบและควบคุมดูแลการนำเข้า-ส่งออกสินค้า
2. ตรวจสอบคนเดินทางเข้า-ออก และจับกุมกรณีพบความผิด
3. ตรวจสอบ ศบ.3 และ ศบ.1

ช่องทางอนุโลม

อำเภอตาพระยา จำนวน 4 ช่องทาง

1. ช่องทาง บ้านทับทิมสยาม 03 ตำบลทัพไทย
2. ช่องทาง บ้านแสง ตำบลทัพเสด็จ
3. ช่องทาง บ้านเนินสมบูรณ์ ตำบลตามพระยา
4. ช่องทาง บ้านทับเขียม ตำบลตาพระยา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุลาพร อ่อนจันทร์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าต่อชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวของนายจ้าง และความจำเป็นในการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานพม่าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ที่มีต่อชุมชน อันเกิดจากการนำแรงงานต่างด้าวมาใช้ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 3) เพื่อศึกษาถึงสัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนว่ามีประสิทธิภาพในการนำมาปฏิบัติหรือไม่อย่างไร ผลการศึกษาพบว่า กิจการหลายประเภทในอำเภอเมือง ยังคงมีความจำเป็นในการใช้แรงงานพม่าอยู่ เนื่องจากแรงงานไทยไม่นิยมทำงานในกิจการที่นายจ้างต้องการ นอกจากนี้แรงงานพม่ายังมีความอดทน ไม่เกียจงาน ไม่หยุดงานบ่อย อีกทั้งยังหาง่าย สืบเนื่องมาจากปัจจัยผลักดันภายในประเทศ การสู้รบที่ยังคงหาข้อยุติไม่ได้ ปัญหาการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่ล้มเหลว ความต้องการมีชีวิตรอดที่ดีขึ้น ประกอบกับความโอบอ้อมอารี การช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากของคนไทย สภาพภูมิประเทศที่มีพรมแดนติดกัน และที่สำคัญ คือ การมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่า ทำให้ชาวพม่าโดยเฉพาะชาวไทยใหญ่เข้ามาขายแรงงานเป็นจำนวนมากในเขตอำเภอเมือง ซึ่งมีทั้งแรงงานที่ผิดกฎหมายและแรงงานที่ถูกกฎหมาย ก่อให้เกิดผลกระทบด้านเศรษฐกิจ คือ แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด นายจ้างปลดแรงงานไทยออก ซึ่งแม้ว่าการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติจะช่วยให้แรงงานไทยมีโอกาสในการทำงาน และเพิ่มอำนาจในการต่อรองมากขึ้น แต่การลักลอบ

ใช้แรงงานผิดกฎหมายยังคงมีอยู่ อาจทำให้แรงงานไทยมีงานทำน้อยกว่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ การที่มีประชากรจำนวนมากอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน ทำให้เกิดชุมชนแออัดและยังส่งผลเสีย ต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย โดยเฉพาะการเกิดโรคติดต่อ เช่น โรคเท้าช้าง นอกจากนี้จำนวน ของเด็กไร้สัญชาติยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งแนวโน้มของปัญหาที่อาจเกิดจากเด็กเหล่านี้มีอยู่สูง ในส่วนของผลกระทบทางด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นในเขตอำเภอเมืองมีน้อยมาก เนื่องจากชาวพม่า ส่วนใหญ่เข้ามาขายแรงงาน ไม่ได้มีเจตนาที่จะเข้ามาก่อความไม่สงบ โดยเฉพาะการใช้ประเทศไทย ให้เป็นที่ตั้งในการต่อต้านรัฐบาลพม่า ในส่วนสัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายมาปฏิบัติ นั้น แม้ว่า เจ้าหน้าที่จะมีความเข้าใจในนโยบายเป็นอย่างดี มีความพร้อมในการปฏิบัติงานหรือ มีความร่วมมือกัน มีการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ไม่ได้หมายถึงสัมฤทธิ์ผล ของนโยบายจะเกิดขึ้นที่เพราะปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบอื่น ๆ ก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน เช่น จำนวน บุคลากร การได้รับการจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จะอำนวยความสะดวกเร็ว ต่อการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบการจัดเก็บเอกสาร พาหนะที่ใช้ เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐบาลควรที่จะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ เช่น มีการตกลงในเรื่อง ของการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่มีชาวพม่า ลักลอบเข้ามาเพิ่มภาระให้กับประเทศไทย เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มอาเซียน ร่วมมือกันในการโน้มน้าวรัฐบาลพม่าให้หันมาเอาใจใส่ประชาชนให้มากกว่านี้ เร่งรัดพัฒนา ประเทศของตนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจมีหน่วยงานเอกชนจากหลายประเทศ เข้าไปให้การช่วยเหลือ

กนกพรรณ รูปขจร (2544) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของประชาชนชาวเชียงใหม่ ต่อนโยบายการผ่อนแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ผิดกฎหมายทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อนโยบายและมาตรการในการผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่าที่เข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย 2) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบต่อสังคมไทยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม จากการกำหนดนโยบายการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวได้อยู่ในราชอาณาจักร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ต้องการให้รัฐบาลกำหนดมาตรการที่เหมาะสม ต่อการจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ ความมั่นคง การกำหนดคบทลงโทษกับแรงงานที่กระทำความผิด การปรับปรุงกระบวนการผลิต เพื่อให้สามารถรองรับแรงงานคนไทยและการขอความช่วยเหลือจากประเทศเพื่อนบ้าน และสหประชาชาติในการผลักดันให้สร้างศูนย์ให้ความช่วยเหลือแรงงานต่างด้าว 2) ประชาชน ในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 70.83 ไม่ต้องการให้รัฐบาลกำหนดนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าว

ชาวพม่าที่เข้าเมือง โดยผิดกฎหมายให้ทำงานในประเทศไทย เว้นแต่กลุ่มนายจ้างและเจ้าของธุรกิจ เห็นด้วยเพียงร้อยละ 42.90 แต่ปัจจุบันนโยบายถูกกำหนดขึ้นแล้วจึงต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามขึ้นตอนที่กำหนดนโยบายอย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงผลกระทบและประโยชน์ของประเทศ เป็นสำคัญ 3) ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่เห็นว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ได้สร้างผลกระทบให้แก่ประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม นอกจากนี้ยังเห็นว่าแรงงานต่างด้าวยังมีส่วนสร้างผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศด้วย จึงเห็นสมควรให้มีการผลักดันแรงงานเหล่านี้ออกนอกราชอาณาจักร

สมเพชร เตชะ (2546) ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ต่อนโยบายของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่าอพยพในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงแนวนโยบายของรัฐที่ผ่านมาในการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่า 2) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการอพยพเข้ามาของแรงงานพม่า 3) เพื่อศึกษาถึงทศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่าอพยพในจังหวัดเชียงใหม่ 4) เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่า ผลการวิจัยพบว่า นโยบายของรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาแรงงานพม่าอพยพในจังหวัดเชียงใหม่ได้อย่างแท้จริง อันมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น 1) ความต้องการแรงงานต่างด้าวชาวพม่าประเภทกรรมกรใช้แรงงานมีมากขึ้น อันเนื่องจากการขยายพื้นที่ทำการเกษตรของคนในท้องถิ่น 2) ประเทศไทยมีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าทำให้เกิดการลักลอบเข้ามาได้ง่าย 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนขาดการเอาใจจริงเอาใจกับการปฏิบัติตามนโยบาย 4) แรงงานต่างด้าวเองมีความต้องการทำงานในประเทศ มากกว่าประเทศพม่าที่ได้ค่าตอบแทนต่ำกว่าไทยและบางคนยังถูกกดขี่ข่มเหงจากทหารพม่าอีกด้วย ทำให้เมื่อเจ้าหน้าที่ของไทยจับพวกเขาในข้อหาหลบหนีเข้าเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้ว พวกเขาก็ลักลอบกลับเข้ามาอีกทางด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการอพยพเข้าของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ อำเภอฝางและอำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานพม่าอพยพมีทั้งผลดีและผลเสีย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับผลดีคือ 1) ช่วยทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนในภาคเกษตรที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมาก 2) ได้จ้างงานที่มีราคาถูกแต่มีความอดทนไม่ต่อรงมาก ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิต 3) ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ให้ดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ผลเสีย คือ 1) การเพิ่มขึ้นของประชากร โดยการอพยพ 2) ทรัพยากรในท้องถิ่นถูกแย่งไป 3) เกิดปัญหาการทิ้งขยะหรือของเสียในที่ที่ไม่ควรทิ้ง 4) เกิดปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติดและเป็นพาหนะนำเชื้อโรคต่าง ๆ 5) บุกรุกทำลายป่าสงวนและแหล่งต้นน้ำ 6) แย่งงานคนไทย

7) เงินตราไหลออกประเทศ สำหรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนต่อนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่า ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นโยบายรัฐบาลไทยที่เน้นการผลักดันไม่สามารถแก้ไขปัญหาแรงงานพม่าที่ผ่านมาได้ เนื่องจากแรงงานพม่าจะลักลอบกลับเข้ามาประเทศไทยอีก หลังจากถูกผลักดันออกไป ดังนั้น วิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมคือ ควรให้แรงงานพม่าไปจดทะเบียน เพื่อทำงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อที่รัฐบาลไทยจะสามารถควบคุมได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่าในจังหวัดเชียงใหม่แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ นโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวพม่าในระดับท้องถิ่นควรกำหนดเขตบริเวณให้แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ได้เฉพาะ เขตอำเภอชายแดน 5 อำเภอ คือ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ อำเภอฝาง และอำเภอแม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่ และควรมีการประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่มาก เพื่อให้พวกเขาทราบว่า การลักลอบเข้าประเทศไทยเป็นสิ่งผิดกฎหมาย มีโทษถึงจำคุก และนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวอพยพชาวพม่าในระดับชาติ คือ รัฐบาลควรกำหนดนโยบายความร่วมมือแบบทวิภาคีกับพม่า รวมทั้งไทยควรร่วมมือกับอาเซียนและองค์กรอื่น ๆ เช่น องค์กรสหประชาชาติ องค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เพื่อช่วยกันกดดันให้พม่ามีความเป็นประชาธิปไตยในประเทศ อันจะส่งผลดีต่อพม่าเอง และการไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนชนกลุ่มน้อยก็จะส่งผลดีคือ พวกเขาจะไม่อพยพหนีเข้าประเทศไทยอีก

พัชรนันท์ ลาวัณย์รัตนกุล (2551) ทำการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาโครงสร้าง กระบวนการ ขั้นตอน รูปแบบ วิธีการและลักษณะในการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำนโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีโครงสร้างการทำงานร่วมกันของหน่วยงานแบบ โครงสร้าง-หน้าที่ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้ง 7 ที่คณะอนุกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (ก.บ.ร.) กำหนดด้านกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นหน่วยงานรัฐจะมีการประชุมวางแผนขั้นตอนการทำงานโดยมีการประชุมปีละครั้ง ปฏิสัมพันธ์ หรือการสื่อสารระหว่างหน่วยงานเป็นแนวราบและระบบราชการ รูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของคณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานจังหวัดตากเป็นแบบจุดภาค ไม่มีงบประมาณ และไม่มีอำนาจการตัดสินใจ วิธีการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ

จะมีลักษณะ ต่างคนต่างทำ งบประมาณและทรัพยากรด้านการบริหารต่าง ๆ จะได้รับจากกระทรวง ต้นสังกัดโดยตรง โดยตรง และมีการรายงานผลหรือปัญหาต่าง ๆ ไปยังกระทรวงต้นสังกัด และต่อที่ประชุม กบร. ที่กระทรวงแรงงาน ดังนั้น ลักษณะการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมีรูปแบบ เป็นอำนาจรวมศูนย์ที่ส่วนกลาง 2) ปัจจัยส่งเสริมสนับสนุน ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารองค์การ ส่วนปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรค ได้แก่ ขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่ขาดการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน ปัญหาความขัดแย้งของนโยบายสาธารณะอื่นในพื้นที่ รวมถึงอุปสรรค ด้านภูมิประเทศของอำเภอแม่สอดทำให้มีปัญหาด้านความเป็นไปได้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการขาดการมีส่วนร่วม ของผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

พิทยาภรณ์ ภูระหงษ์ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของนโยบายแรงงานต่างด้าว ต่อธุรกิจขนาดเล็กในเทศบาลนครเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบ ของการดำเนินงานตามมาตรการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในการดำเนินการตามมาตรการการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ 4) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบและความพึงพอใจของการดำเนินงานตามมาตรการการบริหาร แรงงานต่างด้าวทั้งระบบต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ที่มีความแตกต่างกันด้านประเภทกิจการ ลักษณะงานที่ทำ จำนวนแรงงานที่ต้องใช้ของกิจการ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่จดทะเบียนจ้างแรงงาน ต่างด้าว ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 286 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 31-40 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นผู้จัดการ โดยธุรกิจเป็นแบบ เจ้าของคนเดียว ประกอบธุรกิจประเภทก่อสร้างและดำเนินธุรกิจมาแล้ว 7-9 ปี มีแรงงานในกิจการ 31-40 คน เป็นแรงงานไทย 30-40 คน แรงงานต่างด้าว 7-9 คน เป็นแรงงานจากพม่ามากที่สุด จัดจ้าง เป็นกรรมกรและมีใบอนุญาตทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการจดทะเบียนแรงงานต่าง ด้าวจากโทรทัศน์ และนำแรงงานต่างด้าวไปจดทะเบียน ขอใบอนุญาตและพิสูจน์สัญชาติเพียง บางส่วน และไปเพียงบางปี และความคิดเห็นต่อนโยบายแรงงานต่างด้าว พบว่า นโยบาย ควรชัดเจนและให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วม สำหรับผลกระทบของนโยบายแรงงานต่างด้าว ของธุรกิจขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจต่อการดำเนินการตามมาตรการบริหารแรงงาน ต่างด้าวอยู่ในระดับน้อย การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประเภทของกิจการ ลักษณะของงานที่จัด จ้างแรงงานต่างด้าว และจำนวนแรงงานต่างด้าวในกิจการมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ไม่แตกต่าง กันจึงปฏิเสธสมมติฐานตามที่กำหนดไว้ และเมื่อทดสอบระดับความพึงพอใจ พบว่า ประเภท

ของกิจการ และจำนวนแรงงานต่างด้าว จะมีระดับความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะงานที่ทำมีผลต่อระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกัน จึงได้รับการยอมรับสมมติฐานเพียงบางส่วนเท่านั้น

พนอ จารุแพทย์ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐก่อนโยกย้ายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าว ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐก่อนโยกย้ายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าว ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค และผลกระทบในการนำนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวไปสู่การปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 31-50 ปี คิดเป็น ร้อยละ 78.80 ซึ่งเป็น กลุ่มที่มีมากที่สุด ในหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้การผ่อนผันแรงงานต่างด้าว และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอายุการทำงานของกลุ่มอายุดังกล่าวแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ร้อยละ 90 มีอายุงานมากกว่า 10 ปี แต่เมื่อดูจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวจริง ๆ แล้วพบว่า มีเพียงร้อยละ 31.90 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้นโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวของรัฐบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอายุ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กันกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้นโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าว สำหรับประเภทหรือตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวมีความสัมพันธ์กันกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้นโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหากองค์กรมีการจัดรูปแบบโครงสร้างขององค์กรที่ชัดเจนมีระบบการมอบหมายงาน การสั่งการ และการติดตามตรวจสอบที่ดี มีการพัฒนาบุคลากร การอบรมให้ความรู้และคำแนะนำเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ดีและต่อเนื่องแล้วทำให้การปฏิบัติงานตามนโยบายเกิดความชัดเจนและเกิดผลกระทบตลอดจนปัญหาน้อยตามไปด้วย

เกียรติชาย นาคสุขไพบูลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553) ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากนโยบายการผ่อนผันการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการประกาศใช้นโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550 จากเดิม 1 ปี เปลี่ยนเป็น 2 ปี

3) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาผลการประกาศใช้ นโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550 ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านความมั่นคง สาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจ ดังนี้ ด้านความมั่นคง ประชาชนเกิดความกลัวและความหวาดระแวงเนื่องจากไม่ทราบจำนวน และแหล่งที่อยู่ของแรงงานต่างด้าวที่แน่ชัด การจดทะเบียนไม่มีผลต่อสวัสดิการและความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าว ขาดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นมิให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศ นโยบายของรัฐบาลมีความไม่แน่นอนและขาดความยืดหยุ่น การจัดกลุ่มผู้กระทำผิดไม่สามารถสืบสาวไปหาตัวผู้ประกอบการที่แท้จริงได้ รวมทั้งพม่าไม่ยอมรับแรงงานต่างด้าวพม่าเชื้อสายมอญหรือกระเหรี่ยงเป็นประชาชนพม่า ด้านสาธารณสุข แหล่งที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นแหล่งพาหะนำโรคร้ายแรงรวมทั้งทัศนคติการมีลูกมากของแรงงานต่างด้าว ด้านสังคม เด็กที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวจะเป็นเด็กไร้สัญชาติไม่สามารถเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนได้ สร้างภาระการจัดปัจจัยพื้นฐานและค่ารักษาพยาบาลรวมทั้งการเอาเปรียบค่าจ้างจากนายจ้าง ด้านเศรษฐกิจ แรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานที่มีราคาถูกจึงเป็นที่นิยมของนายจ้าง แต่เกิดปัญหาการแข่งขันของคนไทยในบางอาชีพ แนวทางในการแก้ปัญหา ด้านความมั่นคง ควรมีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้ถูกต้องตามกฎหมายและจัดทำฐานข้อมูล ลดการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมของแรงงานต่างด้าว ควบคุมจำนวนแรงงานให้สอดคล้องกับแรงงานที่ขาดแคลนและกำหนดเขตพื้นที่อยู่อาศัยให้ชัดเจน ควรกำหนดนโยบายของรัฐบาลให้มีความชัดเจน เพิ่มบทบาทของชุมชนในการดูแลตัวเองมากขึ้น มีกฎหมายลงโทษผู้ประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าวอย่างผิดกฎหมายอย่างเด็ดขาด เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ด้านสาธารณสุข แรงงานต่างด้าวควรจะต้องผ่านการตรวจสุขภาพจากสถานพยาบาลของประเทศต้นทาง และตรวจอีกครั้งเมื่อเข้ามาไทยภายใน 15 วัน แรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกกฎหมายจะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับคนไทยคนหนึ่งรวมทั้งดำเนินการแก้ปัญหา ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมและการวางแผนครอบครัว ด้านสังคม การรับแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายจะทำให้แรงงานมีสิทธิเสมือนเป็นคนไทย ควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการจัดระบบและดำเนินการกับครอบครัวของแรงงานต่างด้าว รวมทั้งจัดการกับกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ต่อต้านรัฐบาลพม่า ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชายแดนของประเทศเพื่อเปิดโอกาสการทำงานให้แก่แรงงานไทยก่อนและจ้างแรงงานต่างด้าวในอาชีพที่ขาดแคลนอย่างแท้จริง

ลือชัย วงษ์ทอง (2555) ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของการนำนโยบายแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่าไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึง

ประสิทธิผลของการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในด้านนโยบาย/ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวและด้านการแปลงนโยบาย/ ยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 3) เพื่อศึกษาถึงระดับการบรรลุเป้าประสงค์ ของนโยบาย/ ยุทธศาสตร์การนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติ 4) เพื่อสรุปผล เป็นแนวทางการนำไปใช้ปฏิบัติในพื้นที่อื่น ๆ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประสิทธิผล ของการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งนโยบายต้องมีการปรับปรุงให้มีความที่ชัดเจนเพราะยังไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติในพื้นที่ อำเภอแม่สอดได้อย่างเต็มประสิทธิผล โดยตรงสามารถทำการปรับปรุงยืดหยุ่นให้มีความเหมาะสม กับพื้นที่ เพื่อประสิทธิผลของการนำไปปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับอำเภอแม่สอดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ผลการศึกษาด้านปัญหาการนำนโยบายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัตินั้น โดยมีปัญหาหลัก ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การตรวจสอบและกวดขันแรงงานชาวพม่าของหน่วยงานขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ไม่เพียงพอ การตรวจสอบและกวดขันแรงงานชาวพม่าที่ไม่มีบัตรประจำตัวสร้างปัญหาให้กับ หน่วยงาน ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือ และปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของนโยบาย และที่เป็นปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ เนื่องจากอำเภอแม่สอดมีโรงงาน และธุรกิจอยู่เป็นจำนวนมาก ที่ใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า โดยมีทั้งที่แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย และแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่าที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในการนำนโยบาย/ ยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ นั้น มีหลาย หน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานต่างทำงาน โดยไม่มีการประสานงาน เช่น การจัดกำลังร่วมทุกส่วน ราชการ บริเวณจุดตรวจหลัก ตลาดระเวนปราบปราม และหน่วยงานจังหวัด ฝ่ายปกครองแรงงาน ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน สภากออุตสาหกรรม และหอการค้าจังหวัด ยังไม่ได้ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังจึงผลการศึกษา โดยภาพรวมด้านระดับการบรรลุเป้าประสงค์ของ นโยบาย/ยุทธศาสตร์ในการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบกิจการ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายโดยการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการตอบสนองผู้ประกอบการ ในด้านจัดการแรงงานต่างด้าวให้เป็นระบบ และการลดปัญหาและความเสี่ยงจากการใช้แรงงาน ต่างด้าว พบว่า การจัดการระบบแรงงานต่างด้าวยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร จึงส่งผลไปถึง การลดปัญหาและความเสี่ยงจากการใช้แรงงานต่างด้าว ซึ่งทำให้ควบคุม ปราบปรามได้ ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็นเพราะความไม่เหมาะสมของนโยบายที่กำหนดมาไม่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ อำเภอแม่สอด แนวทางในการปฏิบัติตามนโยบาย/ ยุทธศาสตร์เพื่อการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ให้เกิดผลยิ่งขึ้น และเพื่อความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

ควรจะมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้มีความเหมาะสม โดยให้มีการดำเนินการประสานงานกัน ในหน่วยงานกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายปกครอง และความมั่นคง) กระทรวงกลาโหม (กองกำลัง ทหารบกเฉพาะกิจ ฝ่ายรักษาความมั่นคง ควบคุม ป้องกันปราบปราม) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฝ่ายควบคุม ป้องกันปราบปราม, ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง, ตำรวจตระเวนชายแดน และตำรวจภูธร) กระทรวงแรงงาน (จัดหางานแรงงาน ฝ่ายแรงงาน) กระทรวงสาธารณสุข (ฝ่ายควบคุมโรคติดต่อ และดูแลสุขภาพ) เพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวด้วย อย่างเป็นระบบร่วมกัน ทั้งงานธุรการและงานพื้นที่ โดยให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลออนไลน์ ถึงกันได้ และระบบการจัดเก็บข้อมูลคนเข้าออก ระบบการจัดเก็บยังไม่ได้มาตรฐาน และการเชื่อมโยงข้อมูลออนไลน์ อย่างทั่วถึงกันทุกจุดตรวจเข้า-ออก และสำรวจให้จริงจัง โดยระบบพิสูจน์สัญชาติหรือนำเข้าแบบให้มีหนังสือเดินทาง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ให้การตรวจสอบในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ของหน่วยงานเกี่ยวข้องควรวางแผน ร่วมกัน และควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น ควรมีการเชื่อมโยง ข้อมูลจากหน่วยงานการจัดหางานและระบบการตรวจสอบจากการจัดหางานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องโดยจะสามารถนำไปปฏิบัติในทางเดียวกัน

ตารางที่ 1 สรุปตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย	ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
เพศ	กนกพรธณ รูปขจร (2544)	ทัศนคติของประชาชนชาว เชียงใหม่ต่อนโยบายการผ่อนผัน แรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ผิด กฎหมาย ทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 ราย เป็น เพศหญิง มากกว่าเพศชาย หรือ ร้อยละ 62.50 และ 37.50
อายุ	กนกพรธณ รูปขจร (2544)	ทัศนคติของประชาชน ชาวเชียงใหม่ ต่อนโยบาย การผ่อนผันแรงงานต่างด้าวชาว พม่า ที่ผิดกฎหมาย ทำงานใน ประเทศไทย กรณีศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 ราย อยู่ในกลุ่มอายุต่างกันตั้งแต่ต่ำกว่า 25 ปี จนถึงอายุมากกว่า 50 ปี การ ที่กลุ่มตัวอย่างกระจาย อยู่ในกลุ่มอายุต่าง ๆ ทำให้ ได้ข้อมูลมีความหลากหลาย ในการแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย	ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
อายุ	พนอ จารุแพทย์ (2552)	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐต่อนโยบายการผ่อนผัน แรงงานต่างด้าว ในเขตพื้นที่ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีอายุระหว่าง 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.80 ซึ่งเป็น กลุ่มที่มีมากที่สุดภายในหน่วย ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ นโยบายการผ่อนผันแรงงาน ต่างด้าว
สถานภาพ สมรส	กนกพรรณ รูปขจร (2544)	ทัศนคติของประชาชนชาว เชียงใหม่ต่อนโยบาย การผ่อนผันแรงงานต่างด้าว ชาวพม่าที่ผิดกฎหมาย ทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 ราย มีสถานภาพโสดและสมรส ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 45.80 และ 46.70 ตามลำดับ
ระดับ การศึกษา	กนกพรรณ รูปขจร (2544)	ทัศนคติของประชาชน ชาวเชียงใหม่ต่อนโยบาย การผ่อนผันแรงงานต่างด้าว ชาวพม่าที่ผิดกฎหมาย ทำงาน ในประเทศไทย กรณีศึกษาเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 ราย มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.4
ระดับ การศึกษา	พนอ จารุแพทย์ (2552)	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐต่อนโยบายการผ่อนผัน แรงงานต่างด้าว ในเขตพื้นที่ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ ที่ต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย	ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
อาชีพ	กนกพรรณ รูปขจร (2544)	ทัศนคติของประชาชน ชาวเชียงใหม่ก่อนนโยบาย การผ่อนผันแรงงานต่างด้าว ชาวพม่าที่ผิดกฎหมาย ทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 ราย ส่วนมากเป็นประชาชนทั่วไป มีจำนวน 145 ราย คิดเป็น ร้อยละ 60.40 รองลงมา ประกอบอาชีพข้าราชการ จำนวน 59 ราย คิดเป็น ร้อยละ 24.60 ประกอบอาชีพ อิสระ จำนวน 20 ราย คิดเป็น ร้อยละ 8.30 ประกอบอาชีพ นักธุรกิจ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.40 และประกอบอาชีพ สื่อมวลชน 2 ราย คิดเป็น ร้อยละ 0.80

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย	ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
ด้าน ความมั่นคง	เกียรติชัย นาคสุข ไพบุลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553)	ผลกระทบจากนโยบาย การผ่อนผันการจดทะเบียน แรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550	ประชาชนเกิดความกลัว และความหวาดระแวง เนื่องจากไม่ทราบจำนวน และแหล่งที่อยู่ของแรงงาน ต่างด้าวที่แน่ชัด การจดทะเบียน ไม่มีผลต่อสวัสดิการ และความเป็นอยู่ ของแรงงานต่างด้าว ขาดมาตรการที่มีประสิทธิภาพ ในการสกัดกั้นมิให้แรงงาน ต่างด้าวลักลอบเข้ามา ในประเทศ นโยบาย ของรัฐบาลมีความไม่แน่นอน และขาดความยืดหยุ่น การจับกุมผู้กระทำผิด ไม่สามารถสืบสาวไปหาตัว ผู้ประกอบการที่แท้จริงได้ รวมทั้งพม่า ไม่ยอมรับแรงงาน ต่างด้าวพม่าเชื้อสายมอญ หรือกระเหรี่ยงเป็นประชาชน พม่า
ด้าน สาธารณสุข	เกียรติชัย นาคสุข ไพบุลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553)	ผลกระทบจากนโยบาย การผ่อนผันการจดทะเบียน แรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550	แหล่งที่พักอาศัยของแรงงาน ต่างด้าวไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นแหล่งพาหะนำโรคร้ายแรง รวมทั้งทัศนคติการมีลูกมาก ของแรงงานต่างด้าว

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย	ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
ด้านสังคม	สมเพชร เตชะ (2546)	ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนต่อนโยบายของ รัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหา แรงงานพม่าอพยพในจังหวัด เชียงใหม่	ผลดี คือ 1) แรงงานต่างด้าว สามารถปรับตัวเข้ากับคน ในท้องถิ่นได้ดี เพราะมีประเพณีวัฒนธรรม ที่คล้าย ๆ กัน ผลเสีย คือ 1) การเพิ่มขึ้นของประชากร โดยการอพยพ 2) ทรัพยากร อาหารในท้องถิ่นเริ่มจะขาด แคลน 3) ความสะอาด แรงงาน ต่างด้าวมักไม่ค่อยจะคำนึงถึง เรื่องนี้ โดยเฉพาะการทิ้งขยะ มูลฝอยในที่ที่ไม่ควรทิ้ง 4) สำหรับแรงงานต่างด้าว ที่ขึ้นทะเบียนและไม่ได้ขึ้น ทะเบียน บางคนสร้างปัญหา การลักลอบค้ายาเสพติด และเป็นพาหะนำเชื้อโรค ต่าง ๆ เข้ามา
ด้านสังคม	เกียรติชาย นาคสุข ไพบุลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553)	ผลกระทบจากนโยบาย การผ่อนผันการจดทะเบียน แรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550	เด็กที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว จะเป็นเด็กไร้สัญชาติ ไม่สามารถเข้ารับการศึกษ ในโรงเรียนได้ สร้างภาระ การจัดปัจจัยพื้นฐาน และค่ารักษาพยาบาลรวมทั้ง การเอารัดเอาเปรียบค่าจ้าง จากนายจ้าง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย	ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
ด้าน เศรษฐกิจ	สมเพชร เตชะ (2546)	ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนต่อนโยบาย ของรัฐบาลไทยในการแก้ไข ปัญหาแรงงานพม่าอพยพ ในจังหวัดเชียงใหม่	ผลดี คือ 1) ช่วยลดเซช แรงงานที่ขาดแคลนในภาค เกษตร 2) ได้จ้างแรงงาน ที่มีราคาถูก มีความขยัน อดทน ไม่ต่อรองมาก เป็นการลดต้นทุนการผลิต 3) ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ ในพื้นที่ให้ดำเนินต่อไปได้ และทำให้ภาวะเศรษฐกิจ ในพื้นที่มีสภาพคล่องเพราะ การจับจ่ายใช้สอย ของแรงงานต่างด้าว ถือเป็น การกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น อีกทางหนึ่ง ผลเสีย คือ 1) เกิดการชะลอ ตัวของโครงสร้างแรงงานชั้น ต่ำ 2) แย่งงานคนไทย 3) เงินตราไหลออกนอก ประเทศ
ด้าน เศรษฐกิจ	เกียรติชัย นาคสุข ไพบุลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553)	ผลกระทบจากนโยบาย การผ่อนผันการจดทะเบียน แรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550	แรงงานต่างด้าวเป็นแรงงาน ที่มีราคาถูกจึงเป็นที่นิยม ของนายจ้าง แต่เกิดปัญหา การแย่งงานของคนไทย ในบางอาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน พื้นที่อำเภอตาพระยา โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา มีประชากรทั้งสิ้น 53,094 คน (กรมการปกครอง, 2557)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 382 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นใช้การสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เมื่อได้จำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามเขตชุมชนแล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน

สูตร
$$n_i = \frac{N_i}{N/n}$$

เมื่อ $n_i =$ ขนาดตัวอย่างในชั้นภูมิที่ i
 $n =$ ขนาดตัวอย่าง
 $N_i =$ ขนาดของประชากรในชั้นภูมิที่ i
 $N =$ ขนาดของประชากร

ตารางที่ 2 จำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตำบลตาพระยา	13,700	99
ตำบลทัพเสด็จ	8,543	61
ตำบลทัพราช	14,887	107
ตำบลทัพไทย	8,463	61
ตำบลโคกลาน	7,501	54
รวม	53,094	382

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางออนไลน์ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เรื่องของเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรสระดับการศึกษาลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Closed-end question) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางออนไลน์ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานจำนวน 22 ข้อ จำแนกเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคง จำนวน 5 ข้อ ผลกระทบด้านสาธารณสุข จำนวน 5 ข้อ ผลกระทบด้านสังคม จำนวน 7 ข้อ และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ จำนวน 5 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

ระดับผลกระทบ	ระดับคะแนน
ผลกระทบมาก	4 คะแนน
ผลกระทบปานกลาง	3 คะแนน
ผลกระทบน้อย	2 คะแนน
ไม่มีผลกระทบ	1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางออนไลน์ให้แรงภาคเกษตรชาวกำแพงเพชรเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
  - 3.1 พันตำรวจโท ญาณกวี ประวัตักดิ์ ตำแหน่ง สารวัตรตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดสระแก้ว
  - 3.2 พันตำรวจโท เบญจพล รอดสวัสดิ์ ตำแหน่ง รองผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดสระแก้ว
  - 3.3 ดร.ลือชัย วงษ์ทอง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน และหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ค่าที่ได้ต้องมากกว่า 0.75 แบบสอบถามจึงจะมีความเชื่อถือได้

5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้นำหมู่บ้านในเขตอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการสำรวจความคิดเห็น
2. นำหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา พร้อมแบบสอบถามไปแสดงต่อผู้นำหมู่บ้านในเขตอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เพื่อเก็บข้อมูล
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน จำนวน 382 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 382 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการประมวลผลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามปลายเปิด ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายซึ่งวิเคราะห์จากค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตร ฯ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD (Least significant difference test)
4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การแปลความหมายความคิดเห็น

ในการศึกษานี้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

นำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงค่าเฉลี่ยของคะแนน

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{4 - 1}{4} \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านแคลนแรงงาน
ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงภาคเกษตร ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.26-4.00	ผลกระทบมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.25	ผลกระทบปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.76-2.50	ผลกระทบน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.75	ไม่มีผลกระทบ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลน แรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว: กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา” กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 382 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	212	55.50
หญิง	170	44.50
รวม	382	100.00

จากตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.50 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.50

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	7	1.83
25-30 ปี	46	12.04
31-35 ปี	80	20.94
36-40 ปี	90	23.56
41-45 ปี	128	33.52

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
46-50 ปี	12	3.14
มากกว่า 50 ปี	19	4.97
รวม	382	100.00

จากตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 41-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.52 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.56 และมีอายุต่ำกว่า 25 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.83

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	23	6.02
ประถมศึกษาปีที่ 6	19	4.97
มัธยมศึกษาปีที่ 3	37	9.68
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	65	17.01
ปวส./ อนุปริญญา	127	33.25
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	111	29.07
รวม	382	100.00

จากตารางที่ 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปวส./ อนุปริญญา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.25 รองลงมา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 29.07 และจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.97

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	164	42.93
สมรส	202	52.88
ม่าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	16	4.19
รวม	382	100.00

จากตารางที่ 6 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สถานภาพสมรส พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.88 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 42.93 และมีสถานภาพม่าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.19

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	31	8.12
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	2.62
พนักงานบริษัทเอกชน	42	10.99
เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว	19	4.97
ค้าขาย	125	32.72
รับจ้างทั่วไป	87	22.77
เกษตรกร	68	17.80
รวม	382	100.00

จากตารางที่ 7 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.72 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 22.77 และมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.62

**ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลน
แรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว วิทยาลัยศึกษา อำเภอดาพระยา**

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวก
จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม
ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านความมั่นคง

ผลกระทบ ด้านความมั่นคง	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางบวก								
1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างประเทศ และประชาชนในพื้นที่ ชายแดนไทย-กัมพูชา	303 (79.32)	74 (19.37)	4 (1.05)	1 (0.26)	3.78	0.46	ผลกระทบ มาก	2
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถ ตรวจสอบแรงงานต่างด้าว เข้ามาทำงานในประเทศ ง่ายขึ้น	324 (84.82)	54 (14.14)	4 (1.05)	0 (0.00)	3.84	0.40	ผลกระทบ มาก	1
	รวม				3.81	0.36	ผลกระทบ มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางบวก
จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน
ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอดาพระยา ด้านความมั่นคง ภาพรวมมีผลกระทบมาก
($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.36$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางบวกเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถ
ตรวจสอบแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศง่ายขึ้น เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบมาก
($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.40$) รองลงมา คือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศและประชาชนในพื้นที่
ชายแดนไทย-กัมพูชา มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.46$)

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบ
จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลม
ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านความมั่นคง

ผลกระทบ ด้านความมั่นคง	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางลบ								
3. แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิด ปัญหาสุขภาพจิตและ ขบวนการก่อการร้าย	303 (79.32)	71 (18.59)	8 (2.09)	0 (0.00)	3.77	0.47	ผลกระทบ มาก	1
4. ก่อให้เกิดปัญหา ขบวนการลักลอบขน แรงงานต่างด้าว ชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย	293 (76.70)	81 (21.20)	8 (2.0)	0 (0.00)	3.75	0.48	ผลกระทบ มาก	2
5. เกิดปัญหาการตั้งถิ่น ฐานของแรงงานในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา ในชุมชน	288 (75.39)	81 (21.20)	13 (3.40)	0 (0.00)	3.72	0.52	ผลกระทบ มาก	3
รวม					3.75	0.38	ผลกระทบ มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางลบจาก
มาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาค
เกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านความมั่นคง ภาพรวมมีผลกระทบมาก
($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.38$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางลบเป็นรายข้อ พบว่า แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน
ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและขบวนการก่อการร้าย เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.77$,
 $SD = 0.47$) รองลงมา คือ ก่อให้เกิดปัญหาขบวนการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้า
เมืองโดยผิดกฎหมาย มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.47$) และอันดับสุดท้าย คือ เกิดปัญหา

การตั้งถิ่นฐานของแรงงานในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในชุมชน มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.72$, $SD = 0.52$)

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสาธารณสุข

ผลกระทบ ด้านสาธารณสุข	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางบวก								
6. การเข้ามาทำงาน ของแรงงานต่างด้าว ตามนโยบายทำให้ง่าย ต่อการจัดการควบคุม ทางด้านสาธารณสุข และควบคุมโรค	164 (42.93)	211 (55.24)	7 (1.83)	0 (0.00)	3.41	0.53	ผลกระทบ มาก	2
7. บุคลากรด้าน สาธารณสุขเกิดการตื่นตัว ในการเฝ้าระวังการแพร่ ระบาดของโรคต่าง ๆ	225 (58.90)	150 (39.27)	7 (1.83)	0 (0.00)	3.57	0.53	ผลกระทบ มาก	1
	รวม				3.49	0.45	ผลกระทบ มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางบวกจาก มาตรการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านสาธารณสุข ภาพรวมมีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.49$, $SD = 0.45$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางบวกเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรด้านสาธารณสุข เกิดการตื่นตัวในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.53$) รองลงมา คือ การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวตามนโยบายทำให้ง่าย ต่อการจัดการควบคุมทางด้านสาธารณสุขและควบคุมโรค มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.53$)

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสาธารณสุข

ผลกระทบ ด้านสาธารณสุข	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางลบ								
8. แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานเป็นพาหะ ในการนำโรคระบาด ต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ	289 (75.65)	89 (23.30)	4 (1.05)	0 (0.00)	3.75	0.46	ผลกระทบ มาก	2
9. การสูญเสีย งบประมาณในการดูแล สุขภาพในประชากร กลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้นในทุกปี	273 (71.47)	107 (28.01)	2 (0.52)	0 (0.00)	3.71	0.47	ผลกระทบ มาก	3
10. ขาดบุคลากรด้าน สาธารณสุข การเพิ่มภาระ งานของบุคลากรด้าน สาธารณสุข	306 (80.10)	73 (19.11)	3 (0.79)	0 (0.00)	3.79	0.42	ผลกระทบ มาก	1
	รวม				3.75	0.29	ผลกระทบ มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านสาธารณสุข ภาพรวมมีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.29$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางลบเป็นรายข้อ พบว่า ขาดบุคลากรด้านสาธารณสุข การเพิ่มภาระงานของบุคลากรด้านสาธารณสุข เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.42$) รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานเป็นพาหะในการนำโรคระบาดต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.46$)

และอันดับสุดท้าย คือ การสูญเสียงบประมาณในการดูแลสุขภาพในประชากรกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น
ในทุกปี มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 0.47$)

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวก
จากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลม
ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสังคม

ผลกระทบด้านสังคม	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางบวก								
11. เกิดความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	97 (25.39)	182 (47.64)	101 (26.44)	2 (0.52)	2.98	0.74	ผลกระทบ ปานกลาง	2
12. เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรม	101 (26.44)	178 (46.60)	101 (26.44)	2 (0.52)	2.99	0.74	ผลกระทบ ปานกลาง	1
รวม					2.98	0.72	ผลกระทบ ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางบวกจาก
มาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน
ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านสังคม ภาพรวมมีผลกระทบปานกลาง
($\bar{X} = 2.98$, $SD = 0.72$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางบวกเป็นรายข้อ พบว่า เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษา
และวัฒนธรรม เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 0.74$) รองลงมา คือ
เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีผลกระทบปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, $SD = 0.53$)

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสังคม

ผลกระทบ ด้านสังคม	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางลบ								
13. แรงงาน ชาวกัมพูชาที่เข้ามา ทำงานก่อให้เกิด ปัญหาอาชญากรรม	278 (72.77)	100 (26.18)	4 (1.05)	0 (0.00)	3.72	0.47	ผลกระทบ มาก	5
14. ปัญหาผู้หญิง และเด็ก เสี่ยงต่อ การตกเป็นเหยื่อ ของการค้ามนุษย์ และใช้แรงงานเด็ก	287 (75.13)	89 (23.30)	6 (1.57)	0 (0.00)	3.74	0.48	ผลกระทบ มาก	4
15. แรงงาน ชาวกัมพูชาที่เข้ามา ทำงานก่อให้เกิดปัญหา มลพิษ ปัญหาขยะ โรคติดต่อ รวมทั้งทำให้ สภาพแวดล้อมเสียหาย	301 (78.80)	73 (19.11)	8 (2.09)	0 (0.00)	3.77	0.47	ผลกระทบ มาก	3
16. แรงงาน ชาวกัมพูชาที่เข้ามา ทำงานก่อให้เกิด ปัญหาการค้ามนุษย์/ การค้าประเวณีบริเวณ ชายแดน	298 (78.01)	80 (20.94)	4 (1.05)	0 (0.00)	3.77	0.45	ผลกระทบ มาก	2

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ผลกระทบ ด้านสังคม	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ	ผลกระทบ	ผลกระทบ	ไม่มี				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ผลกระทบ				
17. แรงงาน ชาวกัมพูชาที่เข้ามา ทำงานก่อให้เกิด ปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน	299 (78.27)	79 (20.68)	4 (1.05)	0 (0.00)	3.77	0.44	ผลกระทบ	1
							ผลกระทบ	
					3.75	0.31	ผลกระทบ	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคัดคนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านสังคม ภาพรวมมีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.31$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางลบเป็นรายข้อ พบว่า แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.44$) รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์/ การค้าประเวณี บริเวณชายแดน มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.45$) และอันดับสุดท้าย คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.72$, $SD = 0.47$)

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางบวก								
18. ระบบเศรษฐกิจ ภาคเกษตรกรรม มีการเติบโตเพิ่มขึ้น	158 (41.36)	188 (49.21)	34 (8.90)	2 (0.52)	3.31	0.65	ผลกระทบ มาก	2
19. การค้าขายตาม หมู่บ้านชายแดน เพิ่มขึ้น	167 (43.72)	178 (46.60)	36 (9.42)	1 (0.26)	3.34	0.65	ผลกระทบ มาก	1
	รวม				3.33	0.60	ผลกระทบ มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางบวกจาก มาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านเศรษฐกิจ ภาพรวมมีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.33$, $SD = 0.60$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางบวกเป็นรายข้อ พบว่า การค้าขายตามหมู่บ้านชายแดน เพิ่มขึ้น มีผลกระทบมาก เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.34$, $SD = 0.65$) รองลงมา คือ ระบบเศรษฐกิจ ภาคเกษตรกรรมมีการเติบโตเพิ่มขึ้น มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.31$, $SD = 0.65$)

ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลกระทบทางลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ	ระดับผลกระทบ				$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ				
ผลกระทบทางลบ								
20. แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานมีจำนวน มาก ทำให้คนไทย ว่างงานและขาดรายได้	194 (50.79)	158 (41.36)	29 (7.59)	1 (0.26)	3.43	0.64	ผลกระทบ มาก	3
21. แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหา การแย่งแรงงาน	201 (52.62)	158 (41.36)	23 (6.02)	0 (0.00)	3.47	0.61	ผลกระทบ มาก	2
22. แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหา การลักลอบนำ/ เข้าส่งออกสินค้าหนีภาษี	207 (54.19)	152 (39.79)	23 (6.02)	0 (0.00)	3.48	0.61	ผลกระทบ มาก	1
รวม					3.46	0.58	ผลกระทบ มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบทางลบจาก มาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงาน ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา ด้านเศรษฐกิจ ภาพรวมมีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 0.58$)

เมื่อพิจารณาตามผลกระทบทางลบเป็นรายข้อ พบว่า แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบนำ/ เข้าส่งออกสินค้าหนีภาษี เป็นอันดับหนึ่ง มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 0.61$) รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหา การแย่งแรงงาน มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.61$) และอันดับสุดท้าย คือ แรงงานชาวกัมพูชา

ที่เข้ามาทำงานมีจำนวนมาก ทำให้คนไทยว่างงานและขาดรายได้ มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.43$, $SD = 0.64$)

ตารางที่ 16 ภาพรวมผลกระทบทางบวก ของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลน
แรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา

ผลกระทบทางบวก จากมาตรการ				
แก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. ด้านความมั่นคง	3.81	0.36	ผลกระทบมาก	1
2. ด้านสาธารณสุข	3.49	0.45	ผลกระทบมาก	2
3. ด้านสังคม	2.98	0.72	ผลกระทบปานกลาง	4
4. ด้านเศรษฐกิจ	3.33	0.60	ผลกระทบมาก	3
รวม	3.40	0.28	ผลกระทบมาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบทางบวก
จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน
ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา ในภาพรวมมี
ผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.40$, $SD = 0.28$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมั่นคง เป็นอันดับ
หนึ่ง มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.36$) รองลงมาได้แก่ ด้านสาธารณสุข มีผลกระทบมาก
($\bar{X} = 3.49$, $SD = 0.45$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านสังคม มีผลกระทบปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$,
 $SD = 0.72$)

ตารางที่ 17 ภาพรวมผลกระทบทางลบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน
ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามา
ทำงานของจังหวัดสระแก้ว วิทยาลัยฯ อำเภอตาพระยา

ผลกระทบทางลบ จากมาตรการ				
แก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. ด้านความมั่นคง	3.75	0.38	ผลกระทบมาก	3
2. ด้านสาธารณสุข	3.75	0.29	ผลกระทบมาก	2
3. ด้านสังคม	3.75	0.31	ผลกระทบมาก	1
4. ด้านเศรษฐกิจ	3.46	0.58	ผลกระทบมาก	4
รวม	3.68	0.21	ผลกระทบมาก	

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบทางลบจาก
มาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงาน
ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว วิทยาลัยฯ อำเภอตาพระยา ในภาพรวม
มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.21$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม เป็นอันดับหนึ่ง
มีผลกระทบมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.31$) รองลงมาได้แก่ ด้านสาธารณสุข มีผลกระทบมาก
($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.29$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$,
 $SD = 0.58$)

**ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลน
แรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว วิทยาลัยฯ อำเภอตาพระยา**

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหา
ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน
ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (n = 382)	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	212	3.38	0.27	-1.61	0.10
หญิง	170	3.42	0.28		

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 18 การทดสอบความแตกต่างผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.10 ซึ่งมากกว่าค่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน
ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (n = 382)	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	212	3.67	0.21	-0.23	0.81
หญิง	170	3.67	0.21		

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 19 การทดสอบความแตกต่างผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.81 ซึ่งมากกว่าค่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 25 ปี	7	3.25	0.37
25-30 ปี	46	3.36	0.28
31-35 ปี	80	3.41	0.26
36-40 ปี	90	3.37	0.28
41-45 ปี	128	3.44	0.28
46-50 ปี	12	3.33	0.25
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	19	3.32	0.21

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอายุ 41-45 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 0.28$) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอายุ 31-35 ปี ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.26$) และอันดับสุดท้าย คือ ต่ำกว่า 25 ปี ($\bar{X} = 3.25$, $SD = 0.37$)

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.69	6	0.12	1.48	0.18
ภายในกลุ่ม	29.23	375	0.08		
รวม	29.92	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 21 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของกลุ่มอายุต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.18 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 25 ปี	7	3.64	0.19
25-30 ปี	46	3.62	0.23
31-35 ปี	80	3.69	0.20
36-40 ปี	90	3.67	0.23

ตารางที่ 22 (ต่อ)

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
41-45 ปี	128	3.69	0.19
46-50 ปี	12	3.59	0.24
มากกว่า 50 ปี	19	3.73	0.23

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอายุ 41-45 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.69$, SD = 0.19) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอายุ 31-35 ปี ($\bar{X} = 3.69$, SD = 0.20) และอันดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มีอายุ 46-50 ปี ($\bar{X} = 3.59$, SD = 0.24)

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.32	6	0.54	1.21	0.30
ภายในกลุ่ม	16.65	375	0.44		
รวม	16.97	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 23 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของกลุ่มอายุต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.30 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน

ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	SD
โสด	164	3.43	0.28
สมรส	202	3.36	0.27
ม่าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	16	3.48	0.25

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรส พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีม่าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่ มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 0.25$) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด ($\bar{X} = 3.43$, $SD = 0.28$) และอันดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มีสถานภาพสมรส ($\bar{X} = 3.36$, $SD = 0.27$)

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.55	2	0.27	3.52	0.31
ภายในกลุ่ม	29.37	379	0.07		
รวม	29.92	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 25 การทดสอบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างกลุ่มสถานภาพการสมรสต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.31 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา เข้ามาทำงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	SD
โสด	164	3.66	0.20
สมรส	202	3.68	0.21
ม่าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	16	3.72	0.15

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรส พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีเมีย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่ มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.72$, $SD = 0.15$) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพสมรส ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 0.21$) และอันดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด ($\bar{X} = 3.66$, $SD = 0.20$)

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.07	2	0.03	0.79	0.45
ภายในกลุ่ม	16.90	379	0.04		
รวม	16.97	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 27 การทดสอบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างกลุ่มสถานภาพการสมรสต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.45 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 28 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัย
ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่าประถมศึกษา	23	3.22	0.30
ประถมศึกษาปีที่ 6	19	3.32	0.38
มัธยมศึกษาปีที่ 3	37	3.44	0.28
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	65	3.33	0.24
ปวส./ อนุปริญญา	127	3.36	0.24
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	111	3.51	0.26

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวก
จากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงาน
ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีระดับ
การศึกษา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญห
าด้านความปลอดภัยในภาคเกษตร ฯ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.26$) รองลงมาได้แก่
กลุ่มที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 0.28$) และอันดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มี
ระดับการศึกษา ปวส./ อนุปริญญา ($\bar{X} = 3.36$, $SD = 0.24$)

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.69	5	0.53	7.41**	0.00
ภายในกลุ่ม	27.23	376	0.07		
รวม	29.92	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 29 การทดสอบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาว กัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างกลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ ด้วยสถิติ F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาว กัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาว กัมพูชาเข้ามาทำงานเป็นรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ระดับการศึกษา					ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 6	มัธยมศึกษาปีที่ 3	มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	3.22	-0.10	-0.22*	-0.11	-0.14*	-0.29*	
ประถมศึกษาปีที่ 6	3.32		-0.12	-0.01	-0.04	-0.06	
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.44			0.11*	-0.02	-0.07	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	3.33				-0.03	-0.18*	
ปวส./ อนุปริญญา	3.36					-0.15*	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.51						

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า มีความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๑ ระหว่างกลุ่มผลกระทบ ๑ กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ปวส./ อนุปริญญา และปริญญาตรี หรือสูงกว่า โดยกลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๑ น้อยกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ปวส./ อนุปริญญา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า

กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษา ปีที่ 3 มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. โดยกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๑ มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.

กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษา ปีที่ 6 /ปวช. มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า โดยกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.

มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๑ น้อยกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

กลุ่มระดับการศึกษา ปวส./ อนุปริญญา มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า โดยกลุ่มระดับการศึกษาศึกษา ปวส./ อนุปริญญา มีผลกระทบ

ด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านขาดแคลนแรงงาน ฯ น้อยกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า

สมมติฐานที่ 8 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่าประถมศึกษา	23	3.52	0.26
ประถมศึกษาปีที่ 6	19	3.59	0.21
มัธยมศึกษาปีที่ 3	37	3.67	0.22
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	65	3.69	0.19
ปวส./ อนุปริญญา	127	3.72	0.20
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	111	3.65	0.19

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.69$, $SD = 0.19$) รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.22$) และอันดับสุดท้าย คือกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.52$, $SD = 0.26$)

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.00	5	0.20	4.71**	0.00
ภายในกลุ่ม	15.97	376	0.04		
รวม	16.97	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 32 การทดสอบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างกลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ ด้วยสถิติ F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานเป็นรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ระดับการศึกษา					ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		ต่ำกว่า ประถมศึกษา	ประถม ศึกษาปีที่ 6	มัธยมศึกษา ปีที่ 3	มัธยมศึกษา ปีที่ 6/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	3.52		-0.07	-0.15*	-0.17*	-0.20*	-0.13*
ประถมศึกษาปีที่ 6	3.59			-0.08	-0.10*	-0.13*	-0.15*
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.67				0.02	-0.05	0.02
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	3.69					-0.03	0.04
ปวส./ อนุปริญญา	3.72						0.07
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.65						

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า มีความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๓ ระหว่างกลุ่มผลกระทบ ๓ กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา มีผลกระทบด้านลบแตกต่างจากกลุ่มระดับ การศึกษามัธยมศึกษา ปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช., ปวส./ อนุปริญญา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า โดยกลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาด แคลนแรงงาน ๓ น้อยกว่ากลุ่ม ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3, มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช., ปวส./ อนุปริญญา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า

กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีผลกระทบด้านลบแตกต่างจากกลุ่มระดับการศึกษา มัธยมศึกษา ปีที่ 6/ ปวช., ปวส./ อนุปริญญา และปริญญาตรี หรือสูงกว่า โดยกลุ่มระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๓ น้อยกว่า กลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษา ปีที่ 6/ ปวช., ปวส./ อนุปริญญา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า

สมมติฐานที่ 9 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
รับราชการ	31	3.40	0.30
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	3.18	0.22
พนักงานบริษัทเอกชน	42	3.33	0.19
เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว	19	3.44	0.21
ค้าขาย	125	3.36	0.28
รับจ้างทั่วไป	87	3.43	0.26
เกษตรกร	68	3.48	0.31

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ๗ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 0.31$) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอาชีพเจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 0.21$) และอันดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.18$, $SD = 0.22$)

ตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.44	6	0.24	3.15	0.00
ภายในกลุ่ม	28.48	375	0.07		
รวม	29.92	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 35 การทดสอบความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ด้วยสถิติ F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ๆ เป็นรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	อาชีพ						
		รับราชการ	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร
รับราชการ	3.40		0.21*	0.07	-0.04	0.03	-0.27	-0.08
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.18			-0.14	-0.26*	-0.18*	-0.24*	-0.30*
พนักงาน บริษัทเอกชน	3.33				-0.11	0.04	0.10	0.15*
เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.44					0.07	0.01	-0.04
ค้าขาย	3.36						-0.07	-0.12*
รับจ้างทั่วไป	3.43							0.05
เกษตรกร	3.48							

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า มีความแตกต่างของผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงาน ๗ ระหว่างกลุ่มผลกระทบ ๗ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มอาชีพรับราชการ มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดย กลุ่มอาชีพรับราชการ มีผลกระทบด้านบวกมากกว่ากลุ่มอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

กลุ่มอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย รับจ้างทั่วไปและเกษตรกรโดยกลุ่มอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีผลกระทบด้านบวกน้อยกว่ากลุ่มอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

กลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มอาชีพเกษตรกร โดยกลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน มีผลกระทบด้านบวกน้อยกว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกร

กลุ่มอาชีพค้าขาย มีผลกระทบด้านบวกแตกต่างจากกลุ่มอาชีพเกษตรกร โดยกลุ่มอาชีพค้าขาย มีผลกระทบด้านบวกน้อยกว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกร

สมมติฐานที่ 10 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไข
ปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตร
ชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน
ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชา
เข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
รับราชการ	31	3.62	0.17
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	3.72	0.12
พนักงานบริษัทเอกชน	42	3.78	0.19
เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว	19	3.78	0.15
ค้าขาย	125	3.64	0.21
รับจ้างทั่วไป	87	3.69	0.21
เกษตรกร	68	3.63	0.21

จากตารางที่ 37 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบ
จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงาน
ภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพเจ้าของ
กิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลน
แรงงานในภาคเกษตร ๗ เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.15$) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอาชีพ
พนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.19$) และอันดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ
($\bar{X} = 3.62$, $SD = 0.17$)

ตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน กับกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.07	6	0.17	4.21	0.00
ภายในกลุ่ม	15.90	375	0.04		
รวม	16.97	381			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 38 การทดสอบความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ระหว่างกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ด้วยสถิติ F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการเปรียบเทียบผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรฯ เป็นรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยผลกระทบด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	อาชีพ						
		รับราชการ	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	เจ้าของ กิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย	รับจ้าง ทั่วไป	เกษตรกร
รับราชการ	3.62		-0.09	-0.15*	-0.15	-0.01	-0.06	-0.01
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.72			-0.05	-0.06	0.07	0.03	0.09
พนักงาน บริษัทเอกชน	3.78				-0.00	0.13*	0.08	0.15*
เจ้าของกิจการ/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.78					0.14*	0.09	0.15*
ค้าขาย	3.64						-0.04	0.01
รับจ้างทั่วไป	3.69							0.06
เกษตรกร	3.63							

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า มีความแตกต่างของผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ๗ ระหว่างกลุ่มผลกระทบ ๗ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มอาชีพรับราชการ มีผลกระทบด้านลบแตกต่างจากกลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน โดยกลุ่มอาชีพรับราชการ มีผลกระทบด้านลบน้อยกว่ากลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน

กลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน มีผลกระทบด้านลบแตกต่างจากกลุ่มอาชีพค้าขาย และเกษตรกร โดยกลุ่มอาชีพพนักงานเอกชน มีผลกระทบด้านลบมากกว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย และเกษตรกร

กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ/ ธุรกิจส่วนตัว มีผลกระทบด้านลบแตกต่างจากกลุ่มอาชีพอาชีพค้าขายและเกษตรกร โดย กลุ่มอาชีพค้าขาย มีผลกระทบด้านลบมากกว่ากลุ่มอาชีพอาชีพค้าขายและเกษตรกร

ตารางที่ 24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญห
ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตร
ชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา

สมมติฐาน	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน แตกต่างกัน		✓
2. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน แตกต่างกัน		✓
3. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านบวก จากมาตรการแก้ไขปัญหขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน แตกต่างกัน		✓
4. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลม ให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน แตกต่างกัน		✓

ตารางที่ 24 (ต่อ)

สมมติฐาน	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน		✓
6. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน		✓
7. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน	✓	
8. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน	✓	
9. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน	✓	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

สมมติฐาน	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
10. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาค เกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาค เกษตรชาวแกมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน	✓	

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษา “ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา 2) เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ การดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 382 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ 2 ขั้นตอน คือ การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามลำดับ ทั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบ F-test สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป และสถิติทดสอบ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-45 ปี จบการศึกษาระดับ ปวส./ อนุปริญญา มีสถานภาพสมรส และมีอาชีพค้าขาย

2. ระดับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงาน

ในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา

ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบทางบวกและทางลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทาง

อนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา มีผลกระทบมาก พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า

ผลกระทบทางบวก พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา มีผลกระทบมาก เมื่อจำแนกในรายด้าน พบว่า 1) ด้านความมั่นคง มีผลกระทบมาก 2) ด้านสาธารณสุข มีผลกระทบมาก 3) ด้านสังคม มีผลกระทบปานกลาง และ 4) ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบมาก

ผลกระทบทางลบ พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา มีผลกระทบมาก เมื่อจำแนกในรายด้าน พบว่า 1) ด้านความมั่นคง มีผลกระทบมาก 2) ด้านสาธารณสุข มีผลกระทบมาก 3) ด้านสังคม มีผลกระทบมาก และ 4) ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ/ ประเด็นพบว่า

2.1 ด้านความมั่นคง พบว่า ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา เมื่อพิจารณาผลกระทบทางบวกเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศง่ายขึ้น เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศและประชาชนในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา และเมื่อพิจารณาผลกระทบทางลบเป็นรายข้อ พบว่า แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเสพติดและขบวนการก่อการร้าย เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ก่อให้เกิดปัญหาขบวนการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และอันดับสุดท้าย คือ เกิดปัญหาการตั้งถิ่นฐานของแรงงานในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในชุมชน

2.2 ด้านสาธารณสุข พบว่า ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา เมื่อพิจารณาผลกระทบทางบวกเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรด้านสาธารณสุขเกิดการตื่นตัวในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวตามนโยบายทำให้ง่ายต่อการจัดการควบคุมทางด้านสาธารณสุขและควบคุมโรค และเมื่อพิจารณาผลกระทบทางลบเป็นรายข้อ พบว่า ขาดบุคลากรด้านสาธารณสุข การเพิ่มภาระงานของบุคลากรด้านสาธารณสุข เป็นอันดับหนึ่ง

รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานเป็นพาหะในการนำโรคระบาดต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ และอันดับสุดท้าย คือ การสูญเสียงบประมาณในการดูแลสุขภาพในประชากรกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้นในทุกปี

2.3 ด้านสังคม พบว่า ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา เมื่อพิจารณาผลกระทบทางบวกเป็นรายชื่อ พบว่า เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรม เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเมื่อพิจารณาผลกระทบทางลบเป็นรายชื่อ พบว่า แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์/ การค้าประเวณีบริเวณชายแดน และอันดับสุดท้าย คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม

2.4 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา เมื่อพิจารณาผลกระทบทางบวกเป็นรายชื่อ พบว่า การค้าขายตามหมู่บ้านชายแดนเพิ่มขึ้น เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ระบบเศรษฐกิจภาคเกษตรกรรมมีการเติบโตเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาผลกระทบทางลบเป็นรายชื่อ พบว่า แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบนำ/ เข้าส่งออกสินค้าหนีภาษี เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการแย่งแรงงาน และอันดับสุดท้าย คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานมีจำนวนมาก ทำให้คนไทยว่างงานและขาดรายได้

3. ผลการเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของจังหวัดสระแก้ว ภูมิศึกษา อำเภอตาพระยา โดยจำแนกตามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอาชีพ พบว่า

ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานไม่แตกต่างกัน

ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบ จากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษา “ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา” ได้ศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเปรียบเทียบผลกระทบ สามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุ โลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา ในภาพรวมมีผลกระทบมาก เมื่อจำแนกในรายด้านของผลกระทบพบว่า ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานในภาคเกษตรฯ ด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยาภรณ์ ภูระหงษ์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบของนโยบายแรงงานต่างด้าวต่อธุรกิจขนาดเล็กในเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ผลกระทบที่ผู้ประกอบการได้รับจากการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคาแกลนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2547-2550 ได้รับผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งได้แก่การที่ต้องนำแรงงานต่างด้าวไปขึ้นทะเบียนตรวจสุขภาพ และขอใบอนุญาตทำงาน ทำให้ผลการประกอบกิจการแยลง รongลงมาคือ การปรับค่าจ้างแรงงานต่างด้าวให้เท่ากับแรงงานไทยตามกฎหมาย การที่ผู้ประกอบการค่าใบอนุญาตทำงานให้ลูกจ้างต่างด้าวปีละ 1,800 บาท และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติชาย นาคสุขไพบูลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง (2553) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบจากนโยบายการผ่อนผันการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550 ผลการศึกษาพบว่า ผลการประกาศใช้นโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550 ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านความมั่นคง สาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยบางส่วนของ กนกพรรณ รูปขจร (2544) ทำการวิจัยเรื่อง ทิศนคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ผิดกฎหมายทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้สร้างผลกระทบให้แก่ประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม นอกจากนี้ยังเห็นว่าแรงงานต่างด้าวยังมีส่วนสร้างผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศด้วย จึงเห็นสมควรให้มีการผลักดันแรงงานเหล่านี้ออกนอกราชอาณาจักร

ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแลน แร่งงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแลน แร่งงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามา ทำงานไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวรรณ ไม่น้อยกิจ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มาใช้บริการด้านงานทะเบียน: กรณีศึกษาสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการบริการงานทะเบียนไม่แตกต่างกันทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โลมฤทัย วงษ์น้อย (2550) ทำการวิจัยเรื่อง สถานภาพการจ้างแรงงานต่างด้าวภาคการผลิตเกษตร ของอำเภอพบพระ จังหวัดตาก พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เข้าทำงานของผู้ประกอบการภาคการผลิตเกษตร

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาแลน แร่งงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามา ทำงานไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพรณ รูปขจร (2544) ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อนโยบายการผ่อนผันแรงงาน ต่างด้าวชาวพม่าที่ผิดกฎหมาย ทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบจากมาตรการ แก้ไขปัญหาคาแลนแร่งงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาว กัมพูชาเข้ามาทำงาน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โลมฤทัย วงษ์น้อย (2550) ทำการวิจัยเรื่อง สถานภาพการจ้างแรงงานต่างด้าวภาคการผลิตเกษตร ของอำเภอพบพระ จังหวัดตาก พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการจ้างแรงงานต่าง ด้าวสัญชาติพม่าถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เข้าทำงานของผู้ประกอบการภาคการผลิตเกษตร

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบจากมาตรการ แก้ไขปัญหาคาแลนแร่งงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตร ชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพรณ รูปขจร (2544) ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อนโยบายการผ่อน ผันแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ผิดกฎหมาย ทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายแตกต่างกัน

ทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โลมฤทัย วงษ์น้อย (2550) ได้วิจัยเรื่อง สถานภาพ การจ้างแรงงานต่างด้าวภาคการผลิตเกษตรของอำเภอพบพระ จังหวัดตาก พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเข้าทำงาน ของผู้ประกอบการภาคการผลิตเกษตร

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีผลกระทบด้านบวกและด้านลบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามผลการศึกษารั้งนี้ ขัดแย้งกับงานวิจัยของ กนกพรรณ รูปขจร (2544) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ ต่อนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ผิดกฎหมาย ทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อนโยบายไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หากพิจารณาผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านความมั่นคง พบว่า ประเด็นที่ได้รับผลกระทบมาก คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเสพติด และขบวนการก่อการร้าย เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ก่อให้เกิดปัญหาขบวนการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และอันดับสุดท้าย คือ เกิดปัญหาการตั้งถิ่นฐานของแรงงานในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในชุมชน ตามลำดับ โดยประเด็นหลัก แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเสพติดและขบวนการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบที่มีความร้ายแรง แฝงมากับกลุ่มที่ต้องการเข้ามาใช้แรงงานในฝั่งไทย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง

2. หากพิจารณาผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสาธารณสุข พบว่า ประเด็นที่ได้รับผลกระทบมาก คือ ขาดบุคลากรด้านสาธารณสุข การเพิ่มภาระงานของบุคลากรด้านสาธารณสุข เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานเป็นพาหะในการนำโรคระบาดต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ และอันดับสุดท้าย คือ การสูญเสียงบประมาณในการดูแลสุขภาพในประชากรกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้นในทุกปี ตามลำดับ

โดยประเด็นหลัก คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานเป็นพาหะในการนำโรคระบาดต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบที่มีความร้ายแรง เพราะเวลาที่แรงงานต่างด้าวข้ามเข้ามาใช้แรงงานในฝั่งไทยไม่ได้ผ่านการตรวจสอบสุขภาพก่อนที่จะเข้ามาฝั่งไทย ซึ่งไม่สามารถที่จะทราบได้แน่ชัดว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานมีใครบ้านมีปัญหาด้านสุขภาพ นำโรคต่าง ๆ เข้ามา ดังนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

3. หากพิจารณาผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านสังคม พบว่า ประเด็นที่ได้รับผลกระทบมาก คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์/การค้าประเวณีบริเวณชายแดน และอันดับสุดท้าย คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ตามลำดับ โดยประเด็นหลัก คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานเมื่อเข้ามาแล้วก็ไม่อยากกลับออกไปไม่ถือปฏิบัติ ตามข้อตกลงของการข้ามเข้ามาทำงาน เมื่อเข้ามาแล้วก็มีกิจกรรมกลุ่มตั้งถิ่นฐานสร้างครอบครัวในฝั่งไทย จึงก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน และนอกจากเข้ามาใช้แรงงานในฝั่งไทยแล้วยังมีการทำอาชีพอื่นแฝง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

4. หากพิจารณาผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประเด็นที่ได้รับผลกระทบมาก คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหา การลักลอบนำ/เข้าส่งออกสินค้าหนีภาษี เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการแย่งแรงงาน และอันดับสุดท้าย คือ แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานมีจำนวนมาก ทำให้คนไทยว่างงานและขาดรายได้ ตามลำดับ โดยประเด็นหลัก คือ ปัญหาการลักลอบนำ/เข้าส่งออกสินค้าหนีภาษี ดังนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา อำเภอตาพระยา เป็นเพียง

บางส่วนเท่านั้น ยังมีประเด็นปัญหาในแง่มุมอื่นที่น่าศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้งได้อีกในครั้งต่อไป ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ฯ โดยเฉพาะลึกในบางประเด็น เช่น ปัญหายาเสพติด และขบวนการก่อการร้าย เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพต่อไป

2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เท่านั้น ดังนั้นจึงควรศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานในรูปแบบการเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นเพื่อนำผลของการศึกษามาเปรียบเทียบและนำข้อมูลไปใช้เป็นกรณีศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. (2557). *ข้อมูลประชากรอำเภอตาพระยา*. สระแก้ว: สำนักบริหารการทะเบียน
อำเภอตาพระยา กรมการปกครอง.

กนกพรรณ รูปขจร. (2544). *ทัศนคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อนโยบายการผ่อนแรงงาน
ต่างด้าวชาวพม่าที่ผิดกฎหมายทำงานในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เกียรติชาย นาคสุขไพบูลย์ และสมหมาย แจ่มกระจ่าง. (2553). ผลกระทบจากนโยบาย
การผ่อนผันการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2550. *วารสารการศึกษาและพัฒนา
สังคม*, 6(2), 67.

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา. (2557). เข้าถึงได้จาก

<http://archive.wunjun.com/historythailand/2/152.html>

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. (2557). เข้าถึงได้จาก

http://megaclever.blogspot.com/2008/07/blog-post_6269.html

ตุลาพร อ่อนจันทร์. (2543). *ผลกระทบจากนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า
ต่อชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ที่ทำการปกครองจังหวัดสระแก้ว. (2557). *ข้อมูลประชากรจังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว:
ที่ทำการปกครองจังหวัดสระแก้ว.

เทศบาลตำบลตาพระยา. (2557). *ข้อมูลอำเภอตาพระยา*. สระแก้ว: เทศบาลตำบลตาพระยา.

พงษ์รัตน์ดา บุตรดา. (2548). *ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับกัมพูชาในช่วง พ.ศ. 2544
ถึง พ.ศ. 2547*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พนอ จารุแพทย์. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ
ต่อนโยบายการผ่อนผันแรงงานต่างด้าว ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย*.
การศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, สำนักวิชาศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

- พัชรนันท์ ลาวัณย์รัตนกุล. (2551). *การนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, แขนงวิชาการเมืองการปกครอง, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิทยาภรณ์ ภูระหงษ์. (2551). *ผลกระทบของนโยบายแรงงานต่างด้าวต่อธุรกิจขนาดเล็กในเทศบาลนครเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลือชัย วงษ์ทอง. (2555). *ประสิทธิผลของการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก*. คุษฎีนิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาริช ราสี. (2550). *ความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในด้านวิชาการ (2544-2549): กรณีศึกษาความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในภาคอีสานของไทยกับลาว*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2557). *การค้าชายแดน: บทบาทและความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย*. เข้าถึงได้จาก www.tuhpp.net/files/FACT1-2.pdf
- สมเพชร เตชะ. (2546). *ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนต่อนโยบายของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาแรงงานพม่าอพยพในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. (2557). *มาตรการแก้ไขปัญหาคาตลาดแรงงานในภาคเกษตรจังหวัดสระแก้ว*. เข้าถึงได้จาก <http://pcoc.moc.go.th/wappPCOC/views/dstructure.aspx?pv=27>
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2557). *ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา*. เข้าถึงได้จาก www.senate.go.th/senate/report_detail.php?report_id=10
- Andre Gunder Frank. (1979). *Dependent accumulation*. US: Monthly review press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Theotonio Dos Santos (1971). World economic system: On the genesis of a concept. *Journal of World-System Research*, 2, 456-477.

ภาคผนวก

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
เรื่อง ผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน
ในภาคเกษตรโดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน
ของจังหวัดสระแก้ว กรณีศึกษา: อำเภอตาพระยา

*****

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานพื้นที่อำเภอตาพระยา และเพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของประชาชนจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน พื้นที่อำเภอตาพระยา

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานภาคเกษตรชาวกัมพูชาเข้ามาทำงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ ของท่านจะถูกนำไปวิเคราะห์ทางวิชาการเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด ฉะนั้นข้อเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุไปด้วยดี

ตอนที่ 2 ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยการเปิดช่องทางอนุโลมให้แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงาน

ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร	ระดับผลกระทบ			
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ
ด้านความมั่นคง				
ผลกระทบทางบวก				
1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศและประชาชนในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา				
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศง่ายขึ้น				
ผลกระทบด้านลบ				
3. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานก่อให้เกิดปัญหาเสพติดและขบวนการก่อการร้าย				
4. ก่อให้เกิดปัญหาขบวนการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย				
5. เกิดปัญหาการตั้งถิ่นฐานของแรงงานในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในชุมชน				
ด้านสาธารณสุข				
ผลกระทบทางบวก				
6. การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวตามนโยบายทำให้ง่ายต่อการจัดการควบคุมทางด้านสาธารณสุขและควบคุมโรค				
7. บุคลากรด้านสาธารณสุขเกิดการตื่นตัวในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ				

ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาด แคลนแรงงานในภาคเกษตร	ระดับผลกระทบ			
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ
ผลกระทบทางลบ				
8. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน เป็นพาหะในการนำโรคระบาดต่าง ๆ มาแพร่ เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคทางเดินหายใจ				
9. การสูญเสียงบประมาณในการดูแล สุขภาพในประชากรกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น ในทุกปี				
10. ขาดบุคลากรด้านสาธารณสุข การเพิ่มภาระงานของบุคลากร ด้านสาธารณสุข				
ด้านสังคม				
ผลกระทบทางบวก				
11. เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม				
12. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรม				
ผลกระทบทางลบ				
13. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม				
14. ปัญหาผู้หญิงและเด็ก เสี่ยงต่อ การตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และใช้แรงงานเด็ก				
15. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ ปัญหาขยะ โรคติดต่อ รวมทั้งทำให้สภาพแวดล้อม เสียหาย				

ผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาคาด แคลนแรงงานในภาคเกษตร	ระดับผลกระทบ			
	ผลกระทบ มาก	ผลกระทบ ปานกลาง	ผลกระทบ น้อย	ไม่มี ผลกระทบ
16. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการค้ำมนุษย์/ การค้าประเวณีบริเวณชายแดน				
17. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน				
ด้านเศรษฐกิจ				
ผลกระทบทางบวก				
18. ระบบเศรษฐกิจภาคเกษตรกรรม มีการเติบโตเพิ่มขึ้น				
19. การค้าขายตามหมู่บ้านชายแดนเพิ่มขึ้น				
ผลกระทบทางลบ				
20. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน มีจำนวนมาก ทำให้คนไทยว่างงาน และขาดรายได้				
21. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการแข่งขัน				
22. แรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบนำเข้า/ ส่งออก สินค้าหนีภาษี				

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม